

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 240

Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında
Kanun Tasarısı ile Avrupa Birliği Uyum
Komisyonu, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve
Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji,
Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
Raporları
(1/488)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **Kanun Tasarıları Yenileme Tezkeresi ve Listesi** 4
- **1/488 Esas Numaralı Tasarının**
  - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 5
  - Genel Gerekçesi 5
  - Madde Gerekçeleri 8
- **Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Raporu** 13
- **Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu** 17
- **Alt Komisyon Raporu** 19
- **Alt Komisyonun Metni** 27
- **Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu** 31
- **Tasarı Metni** 37
- **Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** 37

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: B.02.0.KKG/101-30/3336

21/10/2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'nca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

LİSTE

<u>Sıra</u>	<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarılarının Adı:</u>
1.	1/517	Ticarî Sır, Banka Sırrı ve Müşteri Sırrı Hakkında Kanun Tasarısı
2.	1/575	Devlet Sırrı Kanunu Tasarısı
3.	1/582	Çoğaltılmış Fikir ve Sanat Eserlerini Derleme Kanunu Tasarısı
4.	1/603	Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı
5.	1/787	Cumhurbaşkanı Seçimi Kanunu Tasarısı
6.	1/992	Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı
7.	1/996	Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı
8.	1/1026	Turist Rehberliği Meslek Kanunu Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

27/12/2010

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-193/5488

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 6/12/2010 tarihinde kararlaştırılan "Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/488)	
ESAS	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu

GENEL GEREKÇE

XX. Yüzyılın ortalarından itibaren kullanılmaya ve gelişmeye başlayan bilgi ve iletişim teknolojileri her geçen gün ekonomi, iş, ticaret, kamu idaresi, eğitim, adalet, sağlık ve kültür gibi hayatın tüm alanlarında büyük değişikliklere sebep olmakta, bu teknolojilerin ortaya çıkardığı yeni araçlar ve hizmetler hızla insanlığın tüm yaşamını etkilemeye devam etmektedir. Bilişim teknolojileri ve sunduğu hizmetler, nitelikleri gereği sadece ulusların millî düzenlerini değil tüm uluslararası toplumu etkilemekte; bu nedenle, modern dünyadaki ülkeler ve uluslararası örgütler, bu alanda iş birliğine giderek baş döndürücü bir hızla gelişen bu yeni ortama ayak uydurmaya çalışmakta, aynı çabalar birçok ülke tarafından takip edilmektedir. Artık herkesin benimsediği gibi, bilgi teknolojilerine ait ürünler ve bilgi toplumu hizmetleri modern bireyin günlük hayatını neredeyse çepeçevre kuşatmış bulunmaktadır. Başta bilgisayarlar olmak üzere, internete bağlanabilen cep telefonları, bankamatikler, internet üzerinden gerçekleştirilebilen bankacılık işlemleri ve çeşitli kamu hizmetlerinin bilişim ağları üzerinden verilebilmesi, modern hayatta insanlığın yaşamını kolaylaştırmak için çok büyük imkânlar sunmaktadır. Özellikle son otuz yılda çok büyük gelişmeler gösteren bilişim teknolojileri, sağladıkları büyük

faydaların yanında beklenmedik sonuçlar da doğurmakta, hukukun tüm alanlarında yeni tanımlar ortaya çıkarmaktadır. Gerçekten de bilgi teknolojisinin gelişmesiyle birlikte internet, erişim, içerik sağlayıcı, hizmet sağlayıcı gibi hukukun tüm dallarını ilgilendiren yepyeni kavramlar ortaya çıkmıştır. Yeni kavramlar ve yeni alanlar hukuk alanında eski sistem ve mevzuatla çözümlenemeyen, öncekilerle benzeşmeyen yeni sorunların ortaya çıkmasına da neden olmaktadır. Bu sorunların çözümlenmesi için gerek Avrupa Birliğine üye ülkelerde gerek Birliğe üye olmayan diğer ülkelerde birtakım kanuni düzenlemeler yapılmıştır.

Avrupa Birliğinin, 8/6/2000 tarihli ve 2000/31/EG Bilgi Toplumu Hizmetlerinin, Özellikle Elektronik Ticaretin Ortak Pazardaki Bazı Yönleri Hakkında Direktifi ile 1997/66 ile 2002/58 sayılı Elektronik İletişimde Kişisel Verilerin İzlenmesi ve Gizliliğinin Korunması Direktifi, üye ülkeler için konu ile ilgili birtakım yükümlülükler öngörmektedir. Avrupa Birliğinin 2000/31 sayılı Direktifi ile bilgi toplumu alanında hizmet verenlerin tâbi olacakları hükümler, genel bilgilendirme yükümlülükleri, ticarî iletişim için gerekli şartlar, istenmeyen elektronik iletiler, elektronik vasıtalarla yapılacak sözleşmeler uygulanacak kurallar ve sözleşme öncesi verilmesi gerekli bilgiler (özel bilgilendirme yükümlülüğü), ara hizmet sunucularının sorumlulukları ve meslekî davranış kurallarına ilişkin olarak üye ülkelere birtakım sorumluluklar yüklenmektedir.

Avrupa Birliğinin 2002/58 sayılı Direktifinde ise; Topluluk içinde elektronik iletişim ekipmanları ile elektronik iletişim vasıtasıyla işlenen kişisel verilerin, temel haklar ve özgürlüklerin korunması ilkesi de dikkate alınarak eşit seviyede korunmaları ve bu şekilde serbest dolaşımlarının sağlanması amaçlanmakta, bu çerçevede elektronik iletişime ilişkin bir kısım tanımlar yapılarak iletişimin gizliliğinin korunması, gerekli güvenlik tedbirleri, trafik bilgilerinin saklanması gibi konularda hükümler ihdas edilmektedir. Bilgi toplumu hizmetleri ile ilgili ortaya çıkan bu tür hukukî sorunların çözümlenmesi için Türk hukukunda da bazı düzenlemeler yapılmıştır.

Türk hukukunda doğrudan bilgi toplumu hizmetlerini konu alan, farklı tarihlerde değişik kanuni düzenlemeler yapılmıştır. Bunlara, 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun ile 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu örnek olarak gösterilebilir. Değişik tarihlerde farklı kanunlar içinde bilgi toplumu hizmetlerine yönelik hükümleri de içeren düzenlemeler yapılmıştır. 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda gerek sözleşmenin kurulmasına gerek mesafeli sözleşmelere ilişkin yeni düzenlemelere yer verilirken, Türk Borçlar Kanunu Tasarısında da yeni hükümler mevcuttur.

Türkiye'nin Avrupa Birliğine katılım müzakerelerinin devam ettiği süreçte, Avrupa Birliği tarafından çıkarılmış olmakla birlikte henüz Türk mevzuatına aktarılmayan ve Türk hukukunda da karşılığının bulunmadığı bazı direktif hükümleri mevcuttur. Bu direktiflerden biri de şüphesiz 2000/31/EG Bilgi Toplumu Hizmetlerinin, Özellikle Elektronik Ticaretin Ortak Pazardaki Bazı Yönleri Hakkında Direktiftir.

Tasarının amaçlarından biri söz konusu Direktif ile Türk hukuku arasındaki uyumun sağlanmasıdır. Tasarının hazırlanması çalışmaları sırasında, söz konusu Direktif hükümlerinin yanısıra Avrupa Birliği tarafından bu Direktifi değiştiren yeni Direktif hükümleri de değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler neticesinde özellikle, istenmeyen elektronik postalarla ilgili olarak Tasarıda ayrıntılı bir düzenleme yapılması tercih edilmiştir.

Uluslararası alanda elektronik ticaret ve bilgi toplumu hizmetleri ile ilgili mevzuatlarda iki ayrı metodun kullanıldığı görülmektedir. Dünyadaki ve Avrupa Birliği ülkelerindeki mevzuat ele alındığında çoğunlukla ayrı ve bağımsız kanun yapılmasından ziyade ilgili kanunların içine hüküm konulması yoluna gidildiği anlaşılmaktadır. İlgili kanunların içine hüküm konulması yoluyla yapılan düzenlemenin tercih edilmesinin nedeni Avrupa Birliğinin 2000/31 sayılı Direktifinde düzenlediği e-ticarete ilişkin konuların özel hukukun birçok alanı ile ilgili olması ve bu alanlarda da temel kanunların bulunmasıdır. Bu iki sistem, Tasarının hazırlanması sırasında ele alınmış ve tartışılmıştır. Aslında elektronik ticaretle ilgili olan tüm alanın ayrı ve bağımsız bir Tasarı olarak düzenlenmesi arzu edilmiştir. Ancak bu durumda ya diğer kanunlardaki hükümler o kanun metinlerinden çıkarılacak ya da ikinci kez aynı konuda düzenleme yapılmak zorunda kalınacaktı. İlk seçenekte diğer kanunların insicamının bozulacağı, ikincisinde ise aynı konunun iki farklı kanun metninde düzenlenmesinin hukuk tekniğine aykırı düşeceği kanaatine varılarak Tasarıda elektronik ticarete ilişkin ana ilkeler düzenlenmiş, diğer kanunlarda düzenlenen alanlara iki istisna haricinde değinilmemiştir.

Elektronik ticaretin yaygınlaştırılması, tüketicilerin ya da elektronik ortamda işlem yapan kimselerin güveninin sağlanmasına bağlıdır. Bu güvenin sağlanması için, elektronik ortamda şeffaflık ve erişilebilirlik şarttır. Bu nedenle, elektronik ticaretle uğraşanlar için güvenin ve şeffaflığın sağlanması amacıyla birtakım yükümlülüklerin getirilmesi öngörülmektedir.

Tasarıda genel itibarıyla iki alanda düzenleme yapılmaktadır. Bunlardan ilki, elektronik araçlarla yapılan sözleşmelerde bilgi verme ve hizmeti sunanlar için getirilen yükümlülüklerdir. Bu yükümlülükler incelendiğinde daha ziyade elektronik hizmetin alıcısının satın alacağı mal ya da hizmeti tanıyabilmesi, onu yanıtılabilecek bilgilerin önüne geçilmesine ilişkindir. Diğer yükümlülükler ise sözleşmenin sonradan erişilebilir kılınması ve hataların sonradan düzeltilmesine imkân verilmesiyle ilgilidir.

İkinci alan ise istenmeyen elektronik postalara ilişkindir. Türkiye, maalesef istenmeyen elektronik postaların yayıldığı ülkelerin başında bulunmaktadır. Bu durum Avrupa Birliğinin konuya ilişkin raporlarında da yer almıştır. Tasarının hazırlığında, istek dışı elektronik postaların niteliği ve Dünyada yapılmış olan konuya ilişkin kanuni düzenlemeler araştırılmış ve değerlendirilmiştir.

Dünyada istek dışı haberleşme konusunda; alıcının ilk elektronik postadan sonra reddetme hakkı olarak tanımlanan “opt-out” ve elektronik iletilerin ilkinde dahi önceden izin alma şartı getiren ve “opt-in” sistemi olarak adlandırılan iki farklı düzenleme bulunmaktadır. İlk yöntem, Amerika Birleşik Devletleri ve Uzak Doğuda; ikinci yöntem ise Avrupa Birliğine üye ülkelerin genelinde uygulanmaktadır. Avrupa Birliğinin 12/7/2002 tarihli ve 2002/58/AT sayılı Direktifinin 13 üncü maddesinde Elektronik Ticaret Direktifinden ayrılarak önceden izin alma yönteminin uygulanması kararı alınmıştır. Ülkemizin Avrupa Birliğine üyelik süreci ve Avrupa Birliği müktesebatına uyum çalışmaları gözönüne alınarak istek dışı elektronik iletiler ile ilgili bölüm önceden izin alma yöntemine göre hazırlanmıştır. Bu sistemin istisnası olarak esnaf ve tacirlerin ticarî faaliyetlerine ilişkin haberleşme ihtiyacı gözönüne alınarak ilk elektronik iletiden sonra bunu almayı reddetme hakkı sağlayan ilk sistem kabul edilmiştir.

Tasarıyla Avrupa Birliği tarafından çıkarılmış olmakla birlikte henüz Türk mevzuatına aktarılmayan ve Türk hukukunda da karşılığının bulunmadığı bazı direktif hükümlerine de yer verilmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maddeyle, Tasarının amaç ve kapsamı düzenlenmektedir.

Tasarı ile, diğer kanunlarda düzenlenmeyen ancak bilgi toplumu ve elektronik ticaretin gereği olan hususların tamamlanması ile elektronik ticaret ve bilgi toplumu hizmetlerine ilişkin hususların düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 2- Maddeyle, Tasarıda geçen bazı terimlerin tanımlarına yer verilmekle birlikte, diğer kanunlarda tanımlanan terimlere yer verilmemektedir. Örneğin, tüketici terimi 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda tanımlandığı için burada yeniden tanımlanmamaktadır.

5651 sayılı Kanunda yapılan içerik, erişim ve yer sağlayıcı tanımları ve getirilen sorumluluk düzenlemesi, Tasarının uygulaması bakımından da geçerlidir. Bu maddede yapılan hizmet sağlayıcı tanımı 5651 sayılı Kanunda yer verilen erişim ve yer sağlayıcı kavramlarını da kapsamaktadır. Bu nedenle, Tasarıda, 5651 sayılı Kanunda getirilmiş olan sorumluluk hükümleri tekrarlanmamıştır. 5651 sayılı Kanunda tesis edilmiş sorumluluk hükümleri geçerli olmaya devam edecektir.

Madde 3- Elektronik araçlarla yapılan sözleşmenin kurulması ve kurulma zamanı Borçlar Kanunu hükümlerine göre tayin edilecek ve tarafların iradeleri de yine genel hukuk ilkelerine göre yorumlanacaktır. Ancak, elektronik araçlarla yapılan sözleşmede bazı hususların sözleşme öncesinde ve sonrasında belli olması gerekir.

Birinci fıkra uyarınca, sözleşmenin kurulması için gerekli adımların mutlaka açıklığa kavuşturulması gerekir. Bunlar, alıcıya hizmet sağlayıcı tarafından sunulmalıdır. Böylece hangi adımların takip edileceği alıcı tarafından önceden bilinebilecektir. Yine, sözleşme metninin hizmet sağlayıcı tarafından saklanıp saklanmayacağı da açıkça belirtilmelidir. Bu, başlangıçta var olan bilgilendirme yükümlülüğünün gereğidir. Buna göre, alıcı daha sözleşme ilişkisine girmeden önce sözleşmenin cereyan edeceği süreci önceden bilecek ve sözleşme ilişkisine girip girmeyeceği konusunda iradesini ne şekilde oluşturacağına karar verecektir. Söz konusu düzenlemeler, Türkiye’de bulunan hizmet sağlayıcılara uygulanacaktır. Öte yandan, yurtdışında yerleşik hizmet sağlayıcılara bu şekilde bir yükümlülük getirme imkânı yoktur. Ancak, bu durumun, Türk girişimciler aleyhine bir haksız rekabete yol açacağı ve ülke içindeki elektronik sektörün rekabet gücünü azaltacağı da düşünülmemelidir. Aksine bu tür yükümlülüklerin yerine getirilmesi son derece kolay olmakla beraber alıcıda ciddi bir güvenin oluşmasına katkı sağlayacaktır. Aynı şekilde veri hatalarının nasıl belirleneceğine ve düzeltileceğine ilişkin teknik araçların da alıcıya sağlanması gerekir. Böylece alıcı, daha hukukî ilişkinin başında sözleşmede bazı hataların düzeltilebileceğine ilişkin bir inanca sahip olacaktır.

İkinci fıkra uyarınca, hizmet sağlayıcının mensubu olduğu meslekle ilgili varsa davranış kurallarına ve buna nasıl ulaşılabileceğine ilişkin bir açıklamayı bulundurmak zorundadır. Mesleklere ilişkin davranış kurallarının önemi gitgide artmaktadır. Hangi mesleğin nasıl bir davranış kuralı olduğunun, hizmet sağlayıcıların mensup oldukları meslek örgütlerinin nasıl ve hangi kurallara tâbi olduğunun bilinmesi, alıcıya daha güvenli bir şekilde o hizmet sağlayıcının hizmetinden faydalanma imkânını sağlayacaktır. Ortaya çıkacak sonraki uyumsuzluklarda kullanılacak genel ilkeleri de alıcı buradan öğrenecektir.

Üçüncü fıkrada, tarafların tüketici olmadığı durumlarda yukarıda bahsedilen hükümlerin aksinin kararlaştırılabileceği belirtilmektedir. Bilhassa esnaf ya da tacirler arasında gerçekleşen ve tüketici işlemi sayılmayan ticari ilişkilerde birinci ve ikinci fıkralardaki gibi bir düzenlemeye ihtiyaç bulunmamaktadır.

Dördüncü fıkrada, hizmet sağlayıcıya, alıcıya sözleşme öncesinde sunulmuş olan sözleşme hükümleri ve genel işlem şartlarının saklanmasına imkân sağlama yükümlülüğü getirilmektedir. Bu şekilde; alıcının bu şartları daha sonra da düşünebilmesi ve kontrol edebilmesi, sözleşmenin kurulmasından sonra tek taraflı olarak sözleşme hükümlerinde değişikliğe gidilememesi amaçlanmaktadır.

Beşinci fıkrada ise elektronik posta ya da diğer benzeri bireysel iletişim araçları ile gerçekleştirilen işlemler için düzenleme getirilmektedir. Elektronik posta ve benzeri bireysel iletişim yoluyla gerçekleşen işlemler, birinci ve ikinci fıkra hükümlerinden istisna tutulmaktadır. Zira burada taraflar doğrudan haberleşme ve müzakere etme imkânına sahip olduğundan bu işlemlerde Borçlar Kanunundaki hazır bulunanlar arasında sözleşme hükümleri uygulanabilecektir. Bu durumda, birinci ve ikinci fıkralardaki yükümlülüklere de gerek olmadığı açıktır.

Madde 4- Sözleşmenin yapılma öncesi ile sipariş verilmesi aşamasının ayrılması gerekir. Bu maddenin düzenlenmesi, bu bakımdan 3 üncü maddedeki düzenlemeden farklıdır.

Birinci fıkra uyarınca alıcının siparişini elektronik araçlarla vermesi hâlinde, siparişin verilmesinden önce ve ödemeye ilişkin bilgilerden önce alıcının ödeyeceği toplam bedeli bilmesi gerekir. Sadece toplam ödenecek bedelin bilinmesi de kâfi olmayıp, sözleşmenin diğer şartlarını da görebilmeli ve yeniden inceleyebilmelidir. Bu hâlde alıcı, bir kez daha verdiği siparişin niteliği ile imza attığı sözleşmenin içeriğini tam olarak kavrayabilecektir.

Siparişin verilmesinden sonra ise alıcıya siparişin alındığına ilişkin bir teyidin gönderilmesi gerekir. Böylece alıcı, yaptığı sözleşmenin geçerli olduğunu ve karşı taraftan da ciddi bir iradenin oluştuğunu anlamalıdır.

Birinci fıkranın (c) bendi tarafların birbirlerine gönderdiği sipariş ve siparişin alındığının ne zaman gerçekleştiğine ilişkin bir yorum kuralı getirmektedir. Bu yorum kuralı, her olayda tarafların tacir olup olmadığına göre değişecektir.

İkinci fıkrada, hizmet sağlayıcı sipariş verilmesinden önce alıcıya, veri hatalarını belirleyebilme ve düzeltebilme imkânını sağlamakla yükümlü tutulmaktadır. Bu fıkra hükmü, olası veri girişi ya da sistemde oluşabilecek hatalardan alıcının dönebilmesini ve bunları düzeltebilmesini amaçlamaktadır. Söz konusu düzenleme, 3 üncü maddede getirilen hükümden tamamen farklıdır. Burada bir bilgilendirme yükümlülüğü değil doğrudan hizmet sağlayıcıya getirilen bir ifa yükümlülüğü vardır.

Üçüncü fıkrada, tarafların tüketici olmadığı durumlarda, yukarıda bahsedilen hükümlerin aksinin kararlaştırılabileceği belirtilmektedir. Özellikle tacirler arasında ya da esnafar arasında gerçekleşen ve tüketici işlemi sayılmayan ticarî ilişkilerde birinci ve ikinci fıkralardaki gibi bir düzenlemeye ihtiyaç bulunmamakta, onların tacir olmasının gerektirdiği dikkat ve özeni göstermesi gerekmektedir.

Dördüncü fıkrada ise elektronik posta ya da diğer benzeri bireysel iletişim araçları ile gerçekleştirilen işlemler için düzenleme getirilmektedir. Elektronik posta ve benzeri bireysel iletişim yoluyla gerçekleşen işlemler, birinci fıkranın (a) ve (b) bentleriyle ikinci fıkra hükümlerinden istisna tutulmuştur. Zira burada taraflar doğrudan haberleşme ve müzakere etme imkânına sahiptirler. Bu durumda birinci ve ikinci fıkradaki yükümlülüklerle de gerek olmadığı açıktır.

Madde 5- Maddede ticari iletişimi yapanların ya da adına yapılanların, iletişimin kime yapıldığının bir önemi olmaksızın, kimliğinin belirlenebilir olması amaçlanmaktadır. Elektronik ortamdaki anonimlik arkasında alıcının yanıtılması engellenmeli, diğer taraftan da alıcıya güven telkin edilebilmesi için elektronik ortamın arkasında hangi gerçek ya da tüzel kişinin olduğu belirlenebilmelidir. Aynı şekilde, bu tür iletişimde, alıcının ilgisinin çekilebilmesi için yapılan bazı teşviklerin nitelikleri, varsa ve sunuluyor ise promosyon, hediye ya da çekiliş gibi hususların da açık ve anlaşılabilir şekilde belli edilmesi gerekir. Böylece alıcının yanıtılma riski azalacak ve güven sağlanmış olacaktır.

Madde 6- Maddenin birinci fıkrasında, 2002/58/AT sayılı Direktifin 13 üncü maddesinin birinci fıkrasına uygun olarak, kişi müdahalesi olmadan çalışan faks, elektronik posta, kısa mesaj gibi otomatik arama sistemleri vasıtasıyla kişinin önceden izni olmaksızın pazarlama veya reklam amacıyla istenmeyen elektronik ileti gönderilemeyeceği belirtilmektedir. Böylelikle, öncelikle kişinin rızası ve onayının alınması zorunlu kılınmakta ve kişinin izni olmadan bu tür mesajların gönderilmesini yasaklayan yöntem tercih edilmektedir. Maddeyle söz konusu Direktifle uyum sağlanarak, elektronik ileti gönderilebilmesi için kişinin önceden rızasının olması gerektiği hususu düzenlenmektedir.

Ticarî elektronik ileti kimin adına gönderiliyor ise onayı da bu kimse almak zorundadır. Elektronik iletilerin gönderilmesine aracılık edenlere ise böyle bir yükümlülük yüklenmemiştir. Zira bilhassa kısa mesaj gönderiminde, aracılık faaliyeti tamamen teknik bir süreç olarak gerçekleşmektedir. Ayrıca, mesaj gönderimine aracılık edenlerin mesaj gönderilen kimselerden onay alıp almadıklarını kontrol etmesini beklemek, ticarî hayatı aksatacaktır.

İkinci fıkrada ise esnaf ve tacirler için bu sisteme istisna getirilmektedir. Zira esnaf ve tacirlerin kendilerine gelen reklam amaçlı elektronik iletilerden haberdar olabilmeleri ticarî hayatın bir gereğidir. Bu nedenle, bu kimselere önceden izin alınmaksızın elektronik ileti gönderilebilecektir. Ancak, bu kimseler de istedikleri zaman elektronik posta almayı reddetme imkânına sahiptirler. Sonraki maddelerde getirilen hükümlerle bu husus düzenlenmektedir.

Madde 7- Önceden izin alınarak gönderilen elektronik iletiler için de bazı kuralların getirilmesi ve alıcının korunması gereklidir. Birinci fıkrada, 2002/58/AT sayılı Direktifin 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasına uygun olarak, bir ürünün satılması ya da bir hizmetin sağlanması sırasında edinilen tüketiciye ait iletişim bilgilerinin, tüketicinin rızasının alınması koşuluyla, doğrudan pazarlama amacıyla kullanılabilmesi belirtilmektedir.

İkinci fıkrada, göndericinin tanınmasına yönelik bir düzenleme getirilmektedir. Böylece alıcı, kendisine gelen elektronik iletinin sahibini tanıyabilecektir. Gerektiğinde de irtibat kurabilecektir. 2002/58/AT sayılı Direktifin 13 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında doğrudan pazarlama amacıyla gönderilen ve kimin adına haberleşme yapıldığı hususunda göndericinin kimliğini saklayan veya alıcının bu iletişimin sonlandırılması konusunda talepte bulunacağı bir adres bulunmayan iletilerin gönderilmesinin abonenin bu yöndeki talebi hâlinde engelleneceği ifade edilmiştir. Maddede, Direktifle uyum sağlanmış, gönderilen elektronik iletide, göndericinin kimlik ve erişim bilgilerinin yer almasının zorunlu olduğu, haberleşmenin türüne bağlı olarak, iletinin konusu, amacı ve başkası adına yapılması hâlinde kimin adına yapıldığı ile ilgili bilgilere de yer verileceği düzenlenmektedir.

Üçüncü fıkrada ise iletinin tanınabilmesini sağlayan bilgilerin de iletiye eklenmesi yükümlülüğü getirilmektedir. Böylece alıcı, henüz iletiyi açık okumadan önce dahi, içeriği gönderen ya da kim adına gönderildiği hakkında genel bir bilgi edinecektir.

Madde 8- Maddede yapılan düzenleme, genel bir düzenleme olup, içeriğinde 6 ncı maddede olduğu gibi bir ayırım yapılması yoluna da gidilmemektedir. 2002/58/AT sayılı Direktifin 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasında göndericinin, kullanıcılara gelen her bir iletiyi bundan sonrası için almayı reddetme imkânını ücretsiz ve kolay bir yolla sağlamakla yükümlü olduğu belirtilmiştir. Maddede, Direktife uygun olarak, gerçek ve tüzel kişilerin diledikleri zaman, hiçbir gerekçe belirtmeksizin Tasarı kapsamındaki elektronik iletileri almaktan vazgeçebileceği ve bunun için göndericiye, çağrı veya iletide yer alan iletişim bilgilerini kullanarak, bu yöndeki talebin iletilmesinin yeterli olduğu, göndericinin, vazgeçme talebinin kendisine kolay bir yolla ve ücretsiz olarak iletilmesini sağlayacağı düzenlenmektedir. Ayrıca, talebin alınmasını müteakip göndericinin derhâl bu talebin gereğini yapacağı hüküm altına alınmaktadır.

İkinci fıkrada, ret bildiriminin kolay ve ücretsiz bir şekilde sunulması yükümlülüğü göndericiye yüklenerek, alıcının ilave bir masrafa katlanması hususu engellenmek istenmektedir.

Üçüncü fıkrada ise ret talebinin göndericiye ulaşmasını müteakip üç günlük süre verilmekte, bu süre, iş günü olarak belirlenmektedir.

Madde 9- Maddede Avrupa Birliğinin 2000/31 sayılı Direktifinde düzenlenip de Türk hukukunda düzenlenmeyen ön belleğe almaya ilişkin husus hükme bağlanmaktadır. Ön belleğe alma, tamamen teknik bir süreç olarak cereyan etmektedir. Ön belleğe almanın amacı, bilgi toplumu hizmetlerinden yararlananların sağladığı bilgilerin diğer kullanıcılara daha etkin bir aktarımını sağlamaktır. Ön belleğe alma, otomatik olarak ve geçici bir süre ile yapılmaktadır. Ancak, 5651 sayılı Kanunda veya diğer düzenlemelerde bu hizmet sağlayıcının sorumluluğuna ilişkin herhangi bir hükme yer verilmemiştir. Bu durum elektronik ortamda önemli bir fonksiyon ifa eden hizmet sağlayıcılar için bir risk unsuru taşımaktadır. Bu nedenle, saklanan içerikten dolayı hizmet sağlayıcıya herhangi bir sorumluluk yüklenemeyeceği hususu maddede açıkça düzenlenmektedir. Getirilen bu hükümle işin tamamen teknik sürecinde hizmet ifa eden bu kimselerin sorumsuzluğunun hüküm altına alınması amaçlanmaktadır.

Maddede ilke olarak kabul edilen sorumsuzluğun şartları da belirlenerek hüküm altına alınmıştır. Bu şartlar, hizmet sağlayıcının sorumsuzluk hükmünden yararlanabilmesi için tamamen teknik bir süreçte kalması gerektiğini, herhangi bir müdahalesinin olduğu zaman ise sorumsuzluk hükmünden yararlanamayacağını vurgulamaktadır. Maddenin (a), (b) ve (c) bentleri, hizmet sağlayıcının ön belleğe alma işini tamamen teknik bir süreç olarak ifa etmesi gerektiğine işaret etmektedir. (ç) bendinde ise yine Direktife uygun olarak, ön bellekte tutulan verilerin asıl kaynağından kaldırılması, adli ya da idari bir yolla erişimine engel kararı verilmesi halleri düzenlenmektedir. Ancak, burada da hizmet sağlayıcının sorumlu tutulabilmesi için bunun öğrenilmesi şart kılınmaktadır.

Madde 10- Maddede, elektronik ticaretin yapılması aşamalarında hizmet sağlayıcının elde ettiği verilerin saklanmasından ve güvenliğinden sorumlu olduğu hükme bağlanmaktadır. Madde, bir sorumluluk hükmü olarak düzenlenmektedir. Hükümle, elektronik ticarete olan güvenin tesisi amaçlanmaktadır. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin Türk hukukunda çalışmalar devam etmektedir. Söz konusu çalışmalar ve yine Türk Ceza Kanunundaki düzenlemeler dikkate alınarak bu maddede sadece Tasarı kapsamında elde edilen verilere ilişkin sorumluluk hükmüne yer verilmektedir. Maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde, bir sorumluluk tesis etmektedir. Hizmet sağlayıcı için objektif özen yükümlülüğünü öngörmektedir.

(b) bendinde, elektronik ticaret nedeniyle elde edilmiş olan bilgilerin kişinin rızasızın üçüncü kişilere verilemeyeceği ve başka amaçlarla kullanılmayacağı da hükme bağlanmaktadır.

Madde 11- Bakanlığa, Tasarının uygulanmasına ilişkin yetki verilmektedir. Bu kapsamda Bakanlığın, hizmet sağlayıcıların Tasarıda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini tespit amacıyla denetim yapmaya ve bu tespit uyarınca gerekli tedbirleri almaya yetkili olduğu hükme bağlanmaktadır.

Madde 12- Maddenin birinci fıkrasında sayılan idari para cezaları, getirilen yükümlülüklerin mahiyetine uygun olarak sınıflandırılmakta, uygun ve caydırıcı olan ancak ödenebilir meblağlar belirlenmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, idari para cezasını vermeye yetkili makam belirlenmektedir.

Madde 13- Sanayi ve Ticaret Bakanlığına, diğer bakanlıklar ile kurum ve kuruluşların görüşlerinin de alınması suretiyle, yönetmelik çıkarabilme imkânı verilmektedir.

Madde 14- Maddenin birinci fıkrasıyla, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 12 nci maddesinin mülga (e) bendi yeniden düzenlenmek suretiyle, elektronik ticaretin gelişmesi ve yaygınlaşması için Bakanlığa yeni görev ve yetkiler verilmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında ise Elektronik Haberleşme Kanununun 50 nci maddesinin beşinci fıkrasında değişiklik yapılmaktadır. Zira Tasarıda, önceden izin alma sistemi benimsenmişken Elektronik Haberleşme Kanununun mevcut halinde ilk elektronik iletiden sonra iletileri almayı ret imkânı getirilmiştir. Elektronik Haberleşme Kanununun bütünlüğüne ve genel insicamına dokunulmadan anılan Kanunun sistemi, Tasarı ve Avrupa Birliği düzenlemeleri ile uyumlu hâle getirilmektedir. Abone ve kullanıcılara gönderilen bu tür mesajlar için de önceden izin alınma şartı getirilmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasıyla Elektronik Haberleşme Kanununun 60 ıncı maddesine beşinci fıkrasından soma gelmek üzere bir fıkra eklenerek getirilen yeni sistemin müeyyidesi de konulmaktadır.

Geçici Madde 1- Madde, bazı şirketlerce toplanmış olan ve kendilerine ticari ileti gönderilmesi için izin alınmış olan kişilerin bilgilerinden oluşan veri tabanları için yeniden izin alınmasına gerek olmadığını hükme bağlamaktır. Ancak maddeyle bu tür veri tabanlarına sadece 6 ncı maddenin birinci fıkrasında getirilen izin alma konusunda bir istisna getirilmektedir. Ticari ileti göndermeye ilişkin Tasarıda getirilen diğer hükümler ise söz konusu veri tabanlarına da uygulanacaktır.

Madde 15- Yürürlük maddesidir.

Madde 16- Yürütme maddesidir.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Avrupa Birliği Uyum Komisyonu
Esas No: 1/488
Karar No: 3

10.1.2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 6/12/2010 tarihinde Başkanlığınıza sunulmuş ve önceki dönemde İctüzüğün 77'nci maddesi uyarınca hükümsüz kalıp 21/10/2011 tarihinde yenilenen (1/488) esas numaralı "Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı" Başkanlığımızca, 25/10/2011 tarihinde esas komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu'na, tali komisyon olarak ise Adalet Komisyonu, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Komisyonumuza havale edilmiştir.

Tasarı, Komisyonumuzun 5/1/2012 tarihli 24'üncü Yasama Dönemi 2'nci Yasama Yılı 3'üncü toplantısında, Adalet Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) temsilcilerinin de katılımıyla incelenip görüşülmüştür.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmeler sırasında Hükümet Temsilcisi tarafından şu hususlar dile getirilmiştir:

Başta bilgisayarlar olmak üzere, internete bağlanabilen cep telefonları, bankamatikler, internet üzerinden gerçekleştirilebilen bankacılık işlemleri ve çeşitli kamu hizmetlerinin bilişim ağları üzerinden verilebilmesi, modern hayatta insanlığın yaşamını kolaylaştırmak için çok büyük imkânlar sunmaktadır. Bilgi toplumu hizmetleri, sağladıkları bu yararların yanında beklenmedik sorunları da beraberinde getirmekte ve zaman zaman vatandaşların mağduriyetlerine neden olmaktadır. Söz konusu hizmetlerdeki genişleme hukuk alanında mevcut mevzuatla, klasik hukuk kurallarıyla açıklanamayan yeni kavramlar ve çözümlenemeyen yeni sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Bu Tasarının amaçlarından birisi de, bu alanda mevzuatta eksik kalan hususların giderilmesidir.

Avrupa Birliği mevzuatı içinde bahsedilen sorunlara çözümler bulmak ve belirli standartlar getirmek amacıyla çeşitli düzenlemeler bulunmaktadır. Bunlar 2000/31 sayılı Bilgi Toplumu Hizmetlerinin, Özellikle Elektronik Ticaretin Ortak Pazardaki Bazı Yönleri Hakkındaki Direktif ile 2002/58 sayılı Elektronik İletişimde Kişisel Verilerin İzlenmesi ve Gizliliğin Korunması Direktifidir. Tasarının amaçlarından birisi de söz konusu AB mevzuatına uyumun sağlanmasıdır.

Tasarıyla yapılan düzenlemeler iki ana başlık altında toplanabilir. Bunlardan ilki Elektronik ortamda hizmet sunanlara sözleşme yapılırken bilgi vermeye, sözleşme metninin sonradan erişilebilir kılınmasına ve hataların sonradan düzeltilebilmesine imkân verilmesine ilişkin yükümlülükler getirilmesidir. Bu düzenlemenin amacı alıcının satın alacağı mal ya da hizmeti tanıyabilmesinin, yanıtılmasının engellenmesinin sağlanmasıdır.

Tasarıyla düzenlenen ikinci temel alan ise istenmeyen elektronik postalara ilişkindir. Tasarıyla, kişilere, önceden onayları alınmaksızın ticari nitelikli elektronik posta, faks, sms, vb. iletilerin gönderilmesi engellenmektedir. Ticari hayatın gereklilikleri göz önünde bulundurularak, esnaf ve tacirlere önceden onay alınmaksızın ticari nitelikli elektronik iletilerin gönderilmesine imkân tanınmıştır. Fakat esnaf veya tacirler ile diğer kişiler, istedikleri zaman elektronik posta almayı reddetme hakkına sahip olacaklardır.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmeler sırasında Avrupa Birliği Bakanlığı Temsilcisi ise, Tasarıyla yapılan düzenlemelerin AB mevzuatına uyum kapsamında yerine getirilmesi gereken bir yükümlülük olduğunu ve Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısını Bakanlık olarak genellikle olumlu değerlendirdiklerini belirtmiştir.

Avrupa Birliği Bakanlığı Temsilcisi ayrıca, Avrupa Birliği'nin 2000/31 sayılı Direktifi ile Tasarının tam anlamıyla uyumlu olduğunun söylenemeyeceğini fakat görüşmeler sırasında yapılacak değişikliklerle bu uyumun sağlanabileceğini ifade etmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından, Tasarının maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kabul edilmiş ve Komisyonumuzca Tasarının sadece AB müktesebatı ile ilgili görülen 1, 2, 3, 7 ve 9'uncu maddelerinin görüşülmesi kararlaştırılmıştır.

Tasarının 1'inci maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde; bazı Komisyon üyelerimiz tarafından 1'inci fıkrada geçen "bu Kanunda yer alan bilgi toplumu hizmetleri" ibaresinin çok geniş bir alanı kapsadığı, ilgili Direktifin (2000/31/AT) 1'inci maddesinin 5'inci paragrafında bu kapsama girmeyen konuların teker teker sayıldıklarını ve bu durumun sakınca doğurabileceği belirtilmiştir. Bu sakıncanın giderilebilmesi bakımından bu istisnaların ilgili maddede tek tek sayılması veya ilgili fıkradaki "bu Kanunda yer alan" ibaresinden sonra gelmek üzere "elektronik ticarete ilişkin" ibaresinin eklenmesi değerlendirilmişse de, "bu Kanunda yer alan" ifadesinin kapsamı belirlemek için yeterli olacağı ve değişikliğe gerek olmadığı görüşü benimsenmiştir. Yapılan oylama neticesinde, Tasarının 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 2'nci maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde; Komisyon üyelerimizin bazıları, 1'inci fıkranın (b) bendinde yer alan "bedelsiz" ibaresinin Tasarı metninden çıkarılması gerektiğini, zira bu ibarenin ilgili Direktifte (98/48/EC) bulunmadığını ve internet üzerinden bedelsiz olarak yapılan hava raporuna bakmak gibi işlemlerin elektronik ticaret kapsamında değerlendirilemeyeceğini belirtmişlerdir. Bu görüşe karşın bazı Komisyon üyelerimizce, internet üzerinden elektronik ticaret kapsamında bedelli olarak alınan bazı hizmetlerin, satış sonrası bazı bedelsiz hizmetleri de kapsayabileceği, dolayısıyla bedelli kelimesinin Tasarı metninden çıkarılmasının uygun olmayacağı belirtilmiştir. Konuyla ilgili söz alan Hükümet Temsilcisi, Tasarının ilgili AB Direktifinden daha kapsamlı bir alanı düzenlediğini, Tasarıda esnaf ve tacirlere önceden izin alınmadan elektronik ticari ileti gönderilebilmesi ve istenmeyen elektronik iletilerin engellenmesi konularının da ele alındığını ve bu durumlarda reklam amaçlı elektronik iletilerin bedelsiz olarak gönderilebileceğinden, Kanunda belirtilen bilgi toplumu hizmetlerinin bu alanları kapsamaması için "bedelsiz" ibaresinin konulduğunu ve Tasarı metninde mezkûr ibarenin korunması gerektiğini belirtmiştir.

Bazı komisyon üyelerimiz Tasarının 2'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendinde yer alan "çevrim içi" ibaresinin ilgili AB Direktifinde bulunmadığını, aynı zamanda elektronik ticarete konu olabilecek işlemlerin çevrim içi olabileceği gibi çevrim dışı da olabileceğini belirtmişler ve "çevrim içi" ibaresinin Tasarı metninden çıkarılmasının uygun olacağı görüşünü belirtmişlerdir. Bu görüşe karşılık bazı üyelerimiz bir işlemin elektronik ticaret kapsamında değerlendirilebilmesi için çevrim içi yani bilgiye erişilebilir durumda olunması gerektiğini, aksi takdirde elektronik ortamda karşılıklı bir iletişimin varlığından söz edilemeyeceğini belirtmişlerdir. Söz alan Hükümet Temsilcisi de ikinci görüşü benimsediklerini belirterek AB mevzuatını örnek alan bazı uluslararası kuruluşların da benzer düzenlemelerinde "çevrim içi" ifadesini kullandıklarını belirtmiştir.

Tasarının 2'nci maddesinin (b) ve (ç) bentlerinde geçen "Fiziki olarak karşı karşıya gelmeksizin" ibaresinin ilgili AB Direktifiyle (2000/31/AT) uyum sağlamadığı gerekçesiyle tekrar gözden geçirilerek Kanunun amacına uygun hale getirilmesi önerilmiştir. Fiziksel olarak karşı karşıya olmayanların çeşitli araçlarla (sms, e-posta) aynı anda müzakere imkânına sahip olabilecekleri belirtilmiş, bu şekilde gerçekleşen işlemlerin Tasarıdaki hükümlerden 3'üncü ve 4'üncü maddelerin son fıkraları gereğince muaf tutulduklarına dikkat çekilmiştir. Tasarının amacına uygun olması için (b) ve (ç) bentlerinde geçen "Fiziki olarak karşı karşıya gelmeksizin" ibaresi yerine, Avrupa Birliği'nin Tüketici Hakları Direktifinde yer alan ve daha güncel olan "Eş zamanlı fiziksel varlığı olmaksızın" ibaresinin Tasarıda yer alması ve tarafların yine karşı karşıya olmadığı ama elektronik posta yoluyla Borçlar Kanunu'ndaki hazır bulunanlar arası sözleşme anlamında müzakere imkânı sağlayan ticari faaliyetler kapsam dışında tutulduğundan, (ç) bendine "müzakere imkânı bulunmaksızın" ibaresinin eklenmesi yönünde verilen önerenin kabul edilmesi sonucunda, madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"Madde 2 - (I) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Bakanlık: Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,

b) Bilgi toplumu hizmetleri: Eş zamanlı fiziksel varlığı olmaksızın, bedelli ya da bedelsiz olarak elektronik ortamda yerine getirilen çevrim içi hizmetleri,

c) Elektronik İleti: Telefon, faks, otomatik arama makineleri, elektronik posta, kısa mesaj hizmeti gibi vasıtalar kullanılarak elektronik ortamda gerçekleştirilen ve doğrudan pazarlama, reklam, tanıtım, promosyon, yardım ve bağış toplama, araştırma, inceleme, propaganda veya cinsel içerik iletimi gibi amaçlarla gönderilen veri, ses ve görüntü içerikli iletileri,

d) Elektronik ticaret: Tarafların eş zamanlı fiziksel varlığı olmaksızın ve müzakere imkânı bulunmaksızın, elektronik ortamda gerçekleştirdikleri ticari faaliyetleri,

e) Hizmet sağlayıcı: Bilgi toplumu hizmeti sağlayan gerçek ya da tüzel kişileri,

f) Ticari iletişim: Alan adları ve elektronik posta adresi dışında mesleki veya ticari faaliyet kapsamında kazanç sağlamaya yönelik olarak elektronik ticarete ilişkin her türlü iletişimi,

İfade eder."

Tasarının 3'üncü maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde; bazı Komisyon üyelerimiz tarafından, 1'inci fıkranın (a) bendinde geçen "diğer bilgileri" ibaresinin kaldırılarak, ilgili Direktife (2000/31) uyum sağlanması amacıyla söz konusu bilgilerin Direktifte yer aldığı gibi ayrıntılı olarak ilgili bende eklenmesinin uygun olacağı belirtilmiştir. Bu düzenlemenin asıl amacının elektronik ticarete olan güvenin artırılması olduğu dile getirilerek söz konusu bilgilerin hizmet sağlayıcıya ait bilgiler olması nedeniyle tüketicinin güveninin artırılması amacıyla bu bilgilerin neler olduğunun sayılarak bu konudaki muğlaklığın ortadan kaldırılması gerektiği ifade edilmiştir. Bazı Komisyon üyelerimiz ise bu bilgilerin Kanunda tek tek sayılmasını doğru bulmadıklarını, kanunların genel olması gerektiğini, kanun hükümlerinin nasıl uygulanacağını ve açıklığa kavuşturulmasının ikincil mevzuat aracılığıyla yapılmasının daha uygun ve kanun tekniği açısından daha doğru olacağını belirtmişlerdir. Bu görüşler üzerine bilgilerin genel çerçevesinin ne olacağını belirlenmesi ve ayrıntılı olarak düzenlenmesini yönetmeliğe bırakmak amacıyla ilgili bentteki "diğer bilgileri" ibaresinin "mesleki ve ticari faaliyetlerine ilişkin bilgileri" olarak değiştirilmesi yönünde verilen önerenin kabul edilmesi sonucunda, Komisyonumuz tarafından Tasarı'nın 3'üncü maddesi, 1'inci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilerek kabul edilmiştir.

"(a) Ticari ve mesleki faaliyetlerine ilişkin bir sicil numarası, böyle bir sicil numarası yoksa kendisinin tanınmasını sağlayacak mesleki ve ticari faaliyetlerine ilişkin diğer bilgileri,"

Tasarının 7'nci maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde; bazı Komisyon üyelerimiz tarafından, Tasarının gerekçesinde 2002/58/AT sayılı Direktifin uyum sağlanması amaçlanan 13'üncü maddesinin 2'nci paragrafında, bir ürünün satılması ya da hizmetin sağlanması sırasında edinilen tüketiciye ait iletişim bilgilerinin, benzer ürünleri doğrudan pazarlama amacıyla kullanılabileceğinin belirtildiğine dikkat çekilmiştir. Maddenin mevcut durumda bu yönde bir düzenleme içermemesi nedeniyle yeni bir fıkra eklenerek bahsedilen konunun açıklığı kavuşturulması hususu tartışılmıştır. Bazı üyelerimiz "benzer" ifadesinin çok yanlış ve geniş yorumlanabileceğini ifade ederek bu kelimenin yerine daha uygun bir kelime bulunması veya maddenin mevcut haliyle kalması gerektiği yönünde görüş belirtmişlerdir. "Benzer" ifadesi yerine "aynı ihtiyacı karşılamaya yönelik" ifadesinin kullanılması veya benzer ürünlere ilişkin bilgilerin tüketicinin onayı dâhilinde gönderilmesi önerilmiş de bu kavramların da geniş anlamda yorumlanıp istismar edilebileceği görüşü benimsenmiştir. Yapılan görüşmeler neticesinde Tasarı'nın 7'nci maddesi oylanarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 9'uncu maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde; AB Bakanlığı Temsilcisi, 1'inci fıkranın (b) bendinde yer alan güncelleme ile ilgili kuralların ilgili Direktifte "endüstride yaygın olarak bilinen ve kullanılan" biçiminde tanımlandığını belirtmiştir. Direktife uyumluluk sağlanması ve daha genişletici bir yoruma imkân verebileceği düşünülerek ilgili maddenin bu şekilde değiştirilerek kabul edilmesi kararlaştırılmıştır.

Yapılan görüşmeler neticesinde Komisyonumuz tarafından Tasarı'nın 9'uncu maddesi, 1'inci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilerek kabul etmiştir.

"(b) Bilgiye erişim ve bilgilerin güncellenmesi ile ilgili endüstride yaygın olarak bilinen ve kullanılan kurallara uyması"

Bütün görüşmelerin tamamlanmasından sonra, Tasarının tümü, yapılan değişikliklerle birlikte Komisyonumuzca uygun bulunmuştur.

Raporumuz, yukarıdaki mülahazalarla, esas Komisyon olan Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Başkanvekili
<i>Mehmet Tekelioğlu</i>	<i>Cahit Bağcı</i>	<i>Umut Oran</i>
İzmir	Çorum	İstanbul
Sözcü	Kâtip	Üye
<i>Ercan Candan</i>	<i>Ahmet Kenan Tanrıkulu</i>	<i>Nazmi Haluk Özdalga</i>
Zonguldak	İzmir	Ankara
Üye	Üye	Üye
<i>Aykan Erdemir</i>	<i>Ali Şahin</i>	<i>Ayşe Eser Danıçoğlu</i>
Bursa	Gaziantep	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Oğuz Oyan</i>	<i>Yıldırım Mehmet Ramazanoğlu</i>	<i>Lütfü Türkkân</i>
İzmir	Kahramanmaraş	Kocaeli
Üye	Üye	Üye
<i>Cem Zorlu</i>	<i>Yüksel Özden</i>	<i>Faruk Işık</i>
Konya	Muğla	Muş
Üye	Üye	Üye
<i>Ebubekir Gizligider</i>	<i>Afif Demirkıran</i>	<i>Nazmi Gür</i>
Nevşehir	Siirt	Van

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve

Turizm Komisyonu

3/11/2011

Esas No: 1/488

Karar No: 3

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 25/10/2011 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak da Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilen 1/488 esas numaralı “Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı”, geçtiğimiz dönem görüşülemediği için hükümsüz olmuş, ancak Hükümetin 21/10/2011 tarihli yazısı ile İttüzüğün 77 nci maddesine istinaden yenilenmiştir. Tasarı, Komisyonumuzun 03/11/2011 tarihinde yaptığı toplantısında; Adalet, Gümrük ve Ticaret, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme bakanlıkları ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığı temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu, tasarı hakkında tali komisyon olarak belirlendiğinden, tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından, İttüzüğün 23 üncü maddesi uyarınca komisyonu ilgilendirdiği düşünülen 14 üncü maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları üzerinde görüşme yapılması ve diğer maddelerin ayrıca görüşülmemesi kararlaştırılmıştır.

Tasarı ile, elektronik ticarete ve bilgi toplumu hizmetlerine ilişkin esas ve usuller ile istenmeyen elektronik postalara ilişkin hükümler düzenlenmekte ve Avrupa Birliğinin konuya ilişkin direktifleri ile Türk Hukuku arasındaki uyumun sağlanması amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, Tasarı ile genel itibarıyla iki alanda düzenleme yapılmaktadır. Elektronik araçlarla yapılan sözleşmelerde bilgi verme ve hizmeti sunanlar için getirilen yükümlülükler ilk alanı oluşturmaktadır. Buna göre, elektronik hizmet alıcısının satın alacağı mal ya da hizmeti tanıyabilmesi, onu yanıltabilecek bilgilerin önüne geçilmesine ilişkin olanlar ile sözleşmenin sonradan erişilebilir kılınması ve hataların sonradan düzeltilmesine imkân veren yükümlülükler bu kapsamda yer almaktadır. İkinci alan ise istenmeyen elektronik postalara ilişkindir. Burada da Avrupa Birliğinin konuya ilişkin direktifine uygun olarak önceden izin alma yöntemi esas benimsenmektedir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra Komisyonumuzu ilgilendiren Tasarının 14 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları üzerinde görüşmelere başlanmıştır. Söz konusu fıkralar hakkında Hükümet temsilcisi, Avrupa Birliği tarafından kabul görmüş bulunan ve üye ülkeler tarafından da uygulanmaya başlanan ve ancak rızanın varlığı halinde ileti gönderilmesi sistemi doğrultusunda 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununda değişiklik öngörüldüğünü beyan etmiştir.

Yapılan görüşmelerde ayrıca, parlamento teamülleri ve kanun yapım tekniği açısından değiştirilmesi öngörülen maddelerin birden fazla olması durumunda bunların tek bir çerçeve madde halinde değil birden fazla madde şeklinde düzenlenmesi yönündeki teknik görüşün esas komisyona bildirilmesi benimsenmiştir. Bu görüş doğrultusunda Tasarının 14 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrası aynen kabul edilmiş ve Tasarı hakkındaki Komisyonumuzun genel uygunluk görüşünün esas komisyona bildirilmesi kabul edilmiştir.

Raporumuz, esas komisyon olan Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>İdris Güllüce</i>	<i>Oya Eronat</i>	<i>Yaşar Karayel</i>
İstanbul	Diyarbakır	Kayseri
Kâtip	Üye	Üye
<i>Fatih Han Ünal</i>	<i>Ali Halaman</i>	<i>Mehmet Metiner</i>
Ordu	Adana	Adıyaman
Üye	Üye	Üye
<i>Tülay Selamoğlu</i>	<i>Yıldırım Sapan</i>	<i>Hasan Hami Yıldırım</i>
Ankara	Antalya	Burdur
Üye	Üye	Üye
<i>Zülfü Demirbağ</i>	<i>Muhyettin Aksak</i>	<i>Derya Bakbak</i>
Elazığ	Erzurum	Gaziantep
Üye	Üye	Üye
<i>Hacı Bayram Türkoğlu</i>	<i>Haluk Eyidoğan</i>	<i>Osman Boyraz</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Pelin Gündes Bakır</i>	<i>İlyas Şeker</i>	<i>İdris Yıldız</i>
Kayseri	Kocaeli	Ordu
Üye	Üye	Üye
<i>Sakine Öz</i>	<i>Demir Çelik</i>	<i>Doğan Şafak</i>
Manisa	Muş	Niğde
	Üye	
	<i>Ahmet İhsan Kalkavan</i>	
	Samsun	

Alt Komisyon Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
Esas No: 1/488

27/3/2012

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca, 21/10/2011 tarihinde İhtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca yenilenen ve Başkanlıkça 25/10/2011 tarihinde tali komisyon olarak Adalet, Avrupa Birliği Uyum ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm komisyonlarına, esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen 1/488 esas numaralı "Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı"; Komisyonumuzun 18/1/2012 tarihinde Hükümeti temsilen Adalet Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri Kurumu, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı ve ilgili sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımlarıyla yaptığı, 24 üncü Dönem 2 nci Yasama Yılı'nın 4 üncü Birleşiminde incelenip görüşülmüştür.

Tasarı'nın geneli üzerindeki görüşmeleri müteakiben verilen önerge doğrultusunda, Tasarının daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini teminen bir Alt Komisyon kurulmasına karar verilmiştir.

□ Gaziantep Milletvekili Mehmet ERDOĞAN Başkanlığında, Bolu Milletvekili Ali ERCOŞKUN, Bursa Milletvekili Mustafa ÖZTÜRK, Adana Milletvekili Ümit ÖZGÜMÜŞ ve Denizli Milletvekili Emin Haluk AYHAN'dan oluşan Alt Komisyon; 25 Ocak, 1-16 Şubat 2012 ve 7-22 Mart 2012 tarihlerinde gerçekleştirdiği 5 alt komisyon toplantısında Adalet Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri Kurumu, Maliye Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, Rekabet Kurumu, PTT Genel Müdürlüğü, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Bilgi Üniversitesi, Bankalar Arası Kart Merkezi, Türkiye Bankalar Birliği, Türk Telekom Anonim Şirketi, Türkiye İhracatçılar Meclisi, TÜSİAD, MÜSİAD, İstanbul Ticaret Odası, TOBB, Elektronik Ticaret İşletmecileri Derneği, Ankara Ticaret Odası, Türkiye Sigorta Acenteleri Federasyonu, Çağrı Merkezleri Derneği, TEDER, Ankara Barosu, Türkiye Barolar Birliği, Euromessage, Doğrudan Pazarlama İşletmecileri Derneği (DPİD), AVEA İletişim Hizmetleri A.Ş., YASED, Türkiye Beyaz Ay Derneği ve MOBİLSAD temsilcilerinin katılımlarını da sağlamak suretiyle yapmış olduğu kapsamlı çalışmalar sonucunda, Komisyonunda yapılan değerlendirmeleri de dikkate alarak çalışmalarını tamamlamıştır.

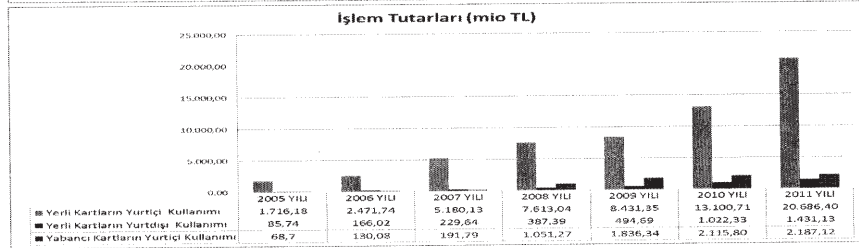
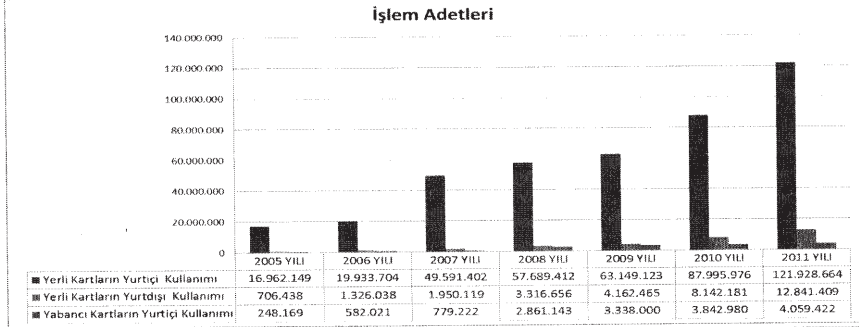
□ Alt Komisyonunda Tasarı üzerinde yapılan görüşmeler sırasında;

➤ Tasarıyla; elektronik ticaretin, daha güvenli bir ortamda yapılmasının sağlanması suretiyle hacminin artırılmasının amaçlandığı, e-ticaretin yaygınlaştırılmasının tüketicilerin güveninin sağlanmasına bağlı olduğu,

➤ Elektronik ticaretin, vatandaş açısından en önemli yararının, aracıları ortadan kaldırarak maliyetleri ve dolayısıyla fiyatları düşürerek rekabeti artırması olduğu,

➤ Türkiye'de yapılan harcamaların yüzde 30'unun kartlı ödeme sistemlerinden yapıldığı, sektörün, 2023'te de bu oranın yüzde 100 olmasını hedeflediği,

YILLARA GÖRE İŞLEM ADET VE TUTARLARI ¹	İşlem Adedi			İşlem Tutarı Milyon TL		
	Yerli Kartların Yurtiçi Kullanımı	Yerli Kartların Yurtdışı Kullanımı	Yabancı Kartların Yurtiçi Kullanımı	Yerli Kartların Yurtiçi Kullanımı	Yerli Kartların Yurtdışı Kullanımı	Yabancı Kartların Yurtiçi Kullanımı
2005 YILI	16.962.149	706.438	248.169	1.716,18	85,74	68,7
2006 YILI	19.933.704	1.326.038	582.021	2.471,74	166,02	130,08
2007 YILI	49.591.402	1.950.119	779.222	5.180,13	229,64	191,79
2008 YILI	57.689.412	3.316.656	2.861.143	7.613,04	387,39	1.051,27
2009 YILI	63.149.123	4.162.465	3.338.000	8.431,35	494,69	1.836,34
2010 YILI	87.995.976	8.142.181	3.842.980	13.100,71	1.022,33	2.115,80
2011 YILI	121.928.664	12.841.409	4.059.422	20.686,40	1.431,13	2.187,12

➤ 2011 yılında "Yerli Kartların Yurtiçindeki İşyerlerindeki Kullanımında" 121.928.664 adet işlem (bir önceki yıla göre %39 artış) ve 20.686,4 Milyon TL (yirmi milyar, altıyüz seksen altı milyon, dört yüzbin TL) (bir önceki yıla göre %58 artış) tutarında işlem gerçekleştiği,

➤ 2011 yılında "Yerli Kartların Yurtdışındaki İşyerlerinde Kullanımında" 12.841.409 adet işlem (bir önceki yıla göre %58 artış) ve 1.431,13 Milyon TL (bir milyar, dörtüzyötuzbir milyon, yüzotuz bin TL) (bir önceki yıla göre %40 artış) tutarında gerçekleştiği,

➤ 2011 yılında "Yabancı Kartların Yurtiçindeki İşyerlerinde Kullanımında" 4.059.422 adet işlem (bir önceki yıla göre % 6 artış) ve 2.187,12 Milyon TL (iki milyar, yüzseksenyediy milyon, yüzyirmi bin TL) (bir önceki yıla göre %3 artış) tutarında gerçekleştiği,

➤ Ülkemizdeki iş yerlerinde yapılan harcamalara göre; 2011 yılında 265 milyar TL kartlı sistemde alışveriş yapıldığı, bunun yüzde 8'inin (23 milyar TL) e-ticaret olduğu ve son iki yıldır da bu rakamın yüzde 50 büyüdüğü; kartlarla adet olarak 2,5 milyar adet alışveriş yapıldığı, bunun yüzde 5'inin (126 milyon adedin) e-ticaretten gerçekleştiği; ciroda yüzde 8, adette yüzde 5 gibi bir payının bulunduğu ve 2012'de daha da artmasının beklendiği,

¹ Tablo ve grafiklerde yer alan veriler, Bankalar Arası Kart Merkezi (BKM) tarafından hazırlanmıştır.

- Bakanlığın görevinin, elektronik ticaretin gelişimine katkı sağlamak ve elektronik ticaretin gelişiminin önündeki engelleri kaldırmak olduğu,
- Güvenlik amacıyla, Emniyet Genel Müdürlüğü'nce gönderilen elektronik iletilerin bu Kanun kapsamında olmadığı,
- İş ve alışveriş için e-ticaretin önemli bir fırsat olduğu, engellilerin de ulaşabileceği şekilde Tasarı'nın düzenlenmesi gerektiği,
- Sektörde, elektronik imza zorunluluğu ortaya çıkar mı? endişesinin oluştuğu,
- Türk Hukukunda şekil serbestisinin hâkim olduğu, e-ticarette de sözleşmenin kurulması için bir şekil şartı ve özellikle elektronik imzanın aranmayacağı,
- Aracı hizmet sağlayıcılara ilişkin hüküm bulunmamasının, Tasarı'nın en temel eksikliği olduğu,
- Ülkemizde, henüz gelişmekte olan e-ticaretin gelişmiş ülkeler seviyesinde olmamasının asli nedeninin güvensizlik olduğu, bu güven kaygısının; kredi kartı bilgilerinin çalınma ihtimali, satın alınan ürün ile teslim edilen ürün arasındaki farklılıklar ve satış sonrası yeterli hizmetin verilmemesinden kaynaklandığı, bu sebeple elektronik ticaretin güvenlik boyutu ile ilgili kapsamlı düzenleme yapılması gerektiği,
- Kredi kartıyla ilgili ödemelerde güvensizlik probleminde ilişkin hususların, 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'nda düzenlendiği,
- Tüketici hukukunda sorunların; en çok tüketicinin iletişime geçtiği firmanın bilgilerine ulaşamaması ve güvenilirlik olduğu, Tasarı'nın 3'üncü maddesi ile bu sorunun giderileceği,
- Ülkemizde bu yönde bir düzenlemenin bulunmadığı, Tasarı'nın, AB direktifleri ile uyumlu olduğu, ticaretle uğraşanların Ülkemizde de Avrupa'da da aynı hükümlere tabi olacağı,
- Tasarı hükümlerinin reklamın içeriğiyle ilgilenmediği, ticari iletilerin tabi olacağı usulü düzenlediği,
- Tasarı'nın 6 ve 14 üncü madde hükümlerinin, pazardaki faaliyetlerin yurtdışındaki işletmeciler üzerinden yapılmasına yol açacağı ve vergi gelirlerinde düşüşe neden olacağı,
- Yurt dışına sektör kaçacak endişesi ile ihlallerin görmezden gelinemeyeceği, elektronik ticareti kötüniyetle yapanlar için seçilen sistemin önemli olmadığı, bunların her halükarda yurt dışına gideceği,
- Getirilen sistemin işletmecilerin ticari faaliyetine engel olmayacağı, hatta temiz ticaret yapan ve yasal veri tabanlarıyla ticaret yapanların önünü açacağı,
- Avrupa Birliği Elektronik Ticaret Direktifinde ön bellekleme, basit iletim ve hosting ara hizmet sağlayıcıları olmak üzere üç temel kategorinin yer aldığı; ancak Tasarı'da sadece ön belleklemeyle ilgili düzenleme yapıldığı, diğer iki alanda düzenleme yapılmasının faydalı olacağı,
- İster OPT-IN ister OPT-OUT düzenlemesi olsun anlaşmazlıklar sonucu ne tür kayıtların isteneceğinin belirlenmesi ve firmaların hangi kayıtları tutması (IP numarası, tarih, saat, vs.) gerektiği hususlarında düzenleme yapılması gerektiği,
- Elektronik ortamda gerçekleşen finansal hizmetlerin, Tasarı kapsamında olmadığına açıkça düzenlenmesi gerektiği,
- Satıcı ve tüketici arasında gerekli iletişimi, satıcıların ürün ve hizmetlerini sergileyebilmesini ve elektronik ticarete en önemli unsur olan güven ilişkisinin oluşması için gerekli araçları sağladıklarından, elektronik ticaret pazaryeri olarak da faaliyet gösteren aracı hizmet sağlayıcıların, Tasarı metninde düzenlenmesi gerektiği,
- Amerika Birleşik Devletleri ve Uzak Doğu'da uygulanan, "OPT-OUT" yönteminin benimsenilmesi için bütün reklamların kategorize edildiği bir sistemin kurulması gerektiği, "bundan sonra gönderme" komutu sonrası tekrar ileti gönderilmesi halinde; bir ila üç yıla kadar ve herhangi bir yanıltıcı mail adresi kullanılması hâlinde; beş yıla kadar hapis cezası öngörüldüğü, bu sebeple "OPT-OUT" sisteminin kuta Avrupası hukuk sisteminde uygulanan ve Tasarı ile benimsenen "opt-in" sisteminden daha ağır sonuçları bulunduğu,

- "Opt-out" sisteminin benimsenmesinin e-ticareti dürüst yapanla yapmayan arasındaki farkın kalmamasına neden olacağı,
- "Hizmet sağlayıcı" tanımı ile herhangi bir mal ya da ürünü elektronik ortamda pazarlayan ve sağlayan herkesin kastedildiği; "gönderen", "çevrimiçi", "alıcı" gibi kavramların ve diğer kanunlarda düzenlenen hususların ayrıca tanımlanmasına gerek olmadığı,
- Gönderilerin, bilgilendirici mesajlar ve kampanya mesajları olmak üzere ikiye ayrıldığı, özellikle bankacılık sektörü ve telekomünikasyon sektörünün en büyük endişesinin bilgilendirici mesajlar olduğu, SMS'lerin birçoğunun bilgilendirici "Kredi kartı limitinizi aştınız" ya da "Bir işlem yapıldı, bu işlem size ait olmayabilir" gibi tüketiciyi koruyucu önemli bilgilere ulaşılamayacağı,
- Ticari pazarlamayla ilgili yapılan gönderilerde; bir markanın, kendi müşterisine "(A) ürünümü almıştın, şu anda (B) ürünümü de alabilirsin ve hatta bunu yüzde 50 indirimli alabilirsin." iletilisinin hem şirket hem de alıcı için yararlı olduğu, önemli olanın alıcının istediği anda sistemden çıkmasının sağlanması olduğu,
- Avrupa Komisyonu tarafından, 2000/31/EC sayılı Elektronik Ticaret Direktifi'nin uygulanmasıyla ilgili gerçekleştirilen çalışmalarda "SOFT OPT-İN" sisteminin uygulanmaması veya sınırlı bir şekilde uygulanması hallerinde; düzenlemenin tüketicinin belirli noktalarda nitelikli hizmet almasını engelleyici sonuçlara sebep olduğunun ve elektronik ticaret sektörünü olumsuz yönde etkilediğinin tespit edildiği,
- "OPT-İN" yönteminin katı bir şekilde uygulanmasının, elektronik ticaret ve haberleşme sektöründe olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesini teminen, AB'nin 2002/58 sayılı Direktifi'nin 13 üncü maddesinin 2 numaralı fıkrasında ön görülen istisnaya paralel olarak; elektronik iletişim bilgileri, mevzuat hükümleri kapsamında edinilmiş müşterilere, benzer ürün ve hizmetlerin doğrudan pazarlanması imkanının getirilmesi suretiyle sektör ve tüketici yararına 6 ncı maddenin değiştirilmesi gerektiği,
- "SOFT-İN"; bilgileri alınmış kişiye, benzer ürün ve hizmetler için reklam amaçlı ileti gönderilmesi uygulamasına geçilmesi talebinin ise; her işlemde kargo işlemleri gibi en basit işlemde dahi nüfus kayıt bilgileri ile iletişim bilgileri içeren kişisel verilerin istendiği, kapsamlı veri korumasının olmadığı Ülkemizde, soft-in uygulamasına geçişin mevcut uygulamanın devamı anlamına geleceği, bu sebeple Tasarı'da "SOFT-İN" uygulamasına yer verilmediği,
- Bir SMS ya da e-mail gönderisi yapıldığında; şirketlerin cirosunun, yüzde 30 ile yüzde 70 hatta yüzde 300'lere kadar çıkabildiği, şirketin yanında alıcıların da kazandığı, bu ürünleri satın alan insanların ürünleri taksitle ya da indirimle alabildiği, bu sebeple düzenlemenin baştan sıkı tutulmasının sektörü ve alıcıları zarara uğratabileceği,
- Alıcılarla daha önce meşru yollardan ticari iletişim kurulmuş ise bireysel faydaya yönelik olan kampanya ve tarife tanıtımlarını içeren ve işletmecilerin abonelere karşı yükümlülüklerini yerine getirmek için hizmetlerine ilişkin yapacakları elektronik iletiler için ayrıca onay aranmaması gerektiği,
- Avrupa Birliği Direktifi'nin bir standart getirdiği, bu standardın içeriğini belirleme yetkisinin ise ülkelere ait olduğu, dolayısıyla bankaların göndereceği reklam içerikli elektronik postaları Tasarı kapsamı dışında bırakmanın uygun olmayacağı,
- Ticarî elektronik ileti kimin adına gönderiliyor ise onayın da bu kimse adına yapılıyor olması gerektiği; elektronik iletilerin gönderilmesine aracılık edenlerin ise böyle bir yükümlülüğünün bulunmadığı, özellikle kısa mesaj gönderiminde, aracılık faaliyetinin tamamen teknik bir süreç olduğu, ayrıca, mesaj gönderimine aracılık edenlerin mesaj gönderilen kimselerden onay alıp almadıklarını kontrol etmesini beklemenin ticarî hayatı aksatacağı,
- E-ticarete ilişkin mevzuatın dağınık olduğu, bunların tek bir kanun içerisinde toplanmasının mümkün olmadığı, uygulamada; özellikle yargılama aşamasında, sorun yaşanmamasını teminen, Tasarıda genel hükümlere atf yapılmasını içeren bir hükmün eklenmesi gerektiği; sözleşmenin kurulma zamanı, sözleşme nedeniyle doğabilecek hukuki uyumsuzluklarda uygulanacak hükümler, tazminat vb. konulara açıklık getirmesi açısından faydalı olacağı, ayrıca 4077 ve 5651 sayılı Kanunda yer alan düzenlemelerin saklı kaldığına vurgu yapılması gerektiği,

➤ 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna ve diğer kanunlara atıf yapmanın kanun yapım tekniğine uygun olmadığı, 4077 sayılı Kanunun ve diğer konuya ilişkin kanun hükümlerinin zaten uygulanacağı Tasarıyla da diğer kanunlarda düzenlenmeyen hususların düzenlendiği,

➤ Kişisel verilerin korunmasına ilişkin çok sayıda içtihat olduğu, Tasarıda sorumluluğun düzelendiği ancak idari para cezası öngörülmediği; Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Tasarının hazırlandığı idari para cezalarını bu Tasarıya bırakıldığı; ayrıca bu hususta Ceza Kanununda cezai hükümlerin bulunduğu, tazminata ilişkin hükümlerin ise Medeni Kanun kapsamında düzenlendiği,

➤ Tasarıyla belirlenen kurallara uyumun sağlanması için ilgili firmaların teknik altyapılarında değişiklikler yapılması gerektiğinden, yürürlük tarihinin en az bir yıl olması gerektiği,

➤ Ülkemizde "OPT-İN" uygulaması için bir geçiş sürecinin olması gerektiği; aksi takdirde, mevcut datanın yüzde 90'ınının kaybedilme tehlikesi bulunduğu, bunun ise sektör için ciddi tehdit oluşturduğu,

➤ Lisanslı işletmecilerin onaylı veri portföylerini oluşturmaya başladıkları, ayrıca altı aylık geçiş sürecinde de bu onayların tamamlanabileceği, bu sebeple mevcut verilerin kaybedileceğine ilişkin endişenin yerinde olmadığı,

➤ Sigorta sektöründe, ana firmaların elektronik ticaret yapmasını engelleyen yasaklayıcı bir hükmün, elektronik ticaretin ruhuna aykırı olacağı ve rekabeti ciddi anlamda kısıtlayacağı,

➤ Yaptırımı düzenleyen hükümlerin; ilgili cezaların uygulanmasından önce ihtar verilmesi ve söz konusu eylemlerin düzeltilmesi yönünde uyarıda bulunulmasını temin edecek şekilde değişiklik yapılması gerektiği,

➤ Cayma hakkı; Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda düzenlendiğinden, Tasarıda cayma hakkına yer verilmediği,

➤ Elektronik ticaretin satış sonrası kurallarının standardize edilmesinin önemli olduğu,

➤ Müşteriye endeksli güvenilirliğin oluşturulmasının ve bunun devam etmesinin sağlanması için firmaların etkin ve güvenli çevrim içi sistem kurması gerektiği,

➤ Tüketici işlemleriyle ilgili olarak, Türkiye'nin de üye olduğu, ICPEN'in (International Consumer Protection and Enforcement Network/ Uluslararası Tüketici Koruma ve Uygulama Ağı) oluşturduğu sistemin tam olarak çalışması ile ürün ve hizmetler dünyanın neresinden alınır alınsın, tüketici hakları konusunda ortak hükümlerin geçerli olacağı, bu sebeple önemli olan hususun muhatabın bilinmesi olduğu,

➤ Tasarı hükümlerinin tüm mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirilmesi gerektiği,

➤ 5809 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin yaşanan tecrübeler ve gelen tüketici şikayetleri ile sektör talepleri doğrultusunda değiştirildiği, tüketicinin istenmeyen iletiler konusunda, işletmecilerin inisiyatifine bırakılmaması gerektiği,

➤ Tasarının 6 ncı maddesindeki düzenleme ile 5809 sayılı Kanunun 50 nci maddesinde yapılan düzenlemenin hükümlerinin birbirine paralel olduğu; 5809 sayılı Kanunda da önceden izin alınmaksızın aynı veya benzer ürün ve hizmetlerle ilgili haberleşme yapılabilmesinin; ancak bu hususta "bu tür iletilerin gönderileceğine ilişkin alıcının bilgilendirilmesi" şartına bağlı olduğu,

şeklinde görüş ve eleştiriler ifade edilmiştir. Bu görüşmeleri müteakip Tasarının maddelerinin değerlendirilmesine geçilmiştir.

□ Tasarının;

➤ 1 inci maddesinin,

■ (1) numaralı fıkrasında yer alan "ve bu Kanunda yer alan bilgi toplumu hizmetlerine" ibaresi; bu Tasarı kapsamında, e-ticaret dışında bilgi toplumu hizmetine yer verilmediğinden ve ayrıca Tasarının içeriğinin başlığına uygun olmasını teminen metinden çıkarılması,

■ (2) numaralı fıkrasına; Tasarıda, elektronik ticaret alanında faaliyet gösteren hizmet sağlayıcıların ve aracı hizmet sağlayıcıların sorumlulukları ile ilgili hükümlere yer verilmiş olduğundan "ticari iletişimi," ibaresinden sonra gelmek üzere "hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcıların sorumluluklarını" ibaresi eklenmesi suretiyle,

➤ 2 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki tanımlar; Kanunun daha iyi anlaşılmasını teminen yeniden sıralanması suretiyle redakte edilmesi ve

■ 3/6/2011 tarihli ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile mülga Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Ticaret ile ilgili ana hizmet birimlerinin yeni kurulan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde faaliyetlerine devam etmesi nedeniyle, a) bendindeki "Bakanlık" tanımı redaksiyona tabi tutulması suretiyle e) bendi olarak,

■ b) bendindeki "bilgi toplumu hizmetleri" tanımı metinden çıkarılması suretiyle,

■ c) bendindeki "elektronik ileti" tanımı, Tasarının düzenleme alanı ve metin bütünlüğü dikkate alınarak "Ticari elektronik ileti" olarak değiştirilmesi ve tanımın içeriğinin ticari amaçlı iletileri kapsayacak şekilde değiştirilmesi ve tanımda geçen "doğrudan pazarlama, reklam, promosyon, yardım ve bağış toplama, araştırma inceleme, propaganda veya cinsel içerik iletimi gibi" ibaresinin sektörden gelen talepler doğrultusunda çıkarılması; tanımda açıkça belirtilmesinde yarar olduğundan, "Telefon" ibaresinden sonra "çağrı merkezleri" ve "otomatik arama makineleri" ibaresinden sonra gelmek üzere ise "akıllı ses kaydedici sistemler" ibaresinin eklenmesi suretiyle,

■ Genel olarak elektronik ticaret; fiziki olarak karşı karşıya gelmeyen tarafların elektronik ortamda gerçekleştirdikleri çevrim içi her türlü ticari faaliyet yanında aynı zamanda "tüketiciden - tüketiciye" gibi iktisadi birçok işlemi de kapsadığından ç) bendinde yer alan "elektronik ticaret" tanımındaki "gerçekleştirilen ticari faaliyetleri" ibaresi "gerçekleştirilen çevrim içi iktisadi ve ticari her türlü faaliyeti," olarak değiştirilmesi suretiyle a) bendi olarak,

■ d) bendinde yer alan hizmet sağlayıcı tanımındaki "Bilgi toplumu hizmeti sağlayan" ibaresi, Tasarının düzenleme alanı ve metin bütünlüğü dikkate alınarak "elektronik ticaret faaliyetinde bulunan" olarak değiştirilmesi suretiyle,

■ Mevcut ve yeni geliştirilen elektronik ticaret uygulamalarında ve iş modellerinde yer alan önemli aktörlerinden olan, elektronik ticaret pazaryeri olarak da faaliyet gösteren aracı hizmet sağlayıcılar; satıcı ve tüketici arasında gerekli iletişimi, satıcıların ürün ve hizmetlerini sergileyebilmesini ve elektronik ticarete en önemli unsur olan güven ilişkisinin oluşması için gerekli araçları sağladığından "aracı hizmet sağlayıcı" tanımının d) bendi olarak metne eklenmesi suretiyle,

■ e) bendindeki "ticari iletişim" tanımı b) bendi olarak değiştirilmesi suretiyle,

➤ (3) üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının a) bendi; bilgi ve iletişim sektörünün hızlı ve dinamik yapısı dolayısıyla uygulamada ortaya çıkabilecek tereddütlere meydan vermemek için hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcıların sunacağı tanıtıcı bilgilerin yönetmelikle belirlenmesi öngörülerek "alıcıların kolayca ulaşabileceği şekilde ve güncel olarak tanıtıcı bilgilerini," şeklinde değiştirilmesi ve anlama açıklık getirilmesi amacıyla c) bendi "alıcının" ibaresinden sonra gelmek üzere "daha sonra" ibaresi eklenmesi suretiyle,

➤ 4 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "vermiş olması halinde" ibaresi anlam muğlaklığını gidermek amacıyla "verilen siparişlerde" olarak değiştirilmesi suretiyle,

➤ 5 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının b) bendinde anlatım bozukluğunu gidermek amacıyla "ve" bağlacından sonra gelmek üzere "bunlardan" ibaresi eklenmesi suretiyle,

➤ Sektörden gelen talepler doğrultusunda alıcının kendisi ile iletişime geçilmesi için iletişim bilgilerini vermesi halinde; reklam amaçlı olmayan, temin edilen mal ve hizmetlere ilişkin değişiklik, kullanım ve bakıma yönelik ticari elektronik iletiler için onay alınmaksızın bilgi amaçlı elektronik iletilerin gönderilebilmesine imkan sağlamak amacıyla 6 ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasının sonuna bunu temin eden bir cümle ilavesi yapılması suretiyle,

➤ 7 nci maddenin (2) numaralı fıkrasındaki "göndericinin" ifadesi ile satıcı ve alıcının dışında başka bir kişinin bulunduğu izlenimi oluşturduğundan, uygulamada ortaya çıkabilecek tereddütleri önlemek amacıyla "hizmet sağlayıcının" olarak değiştirilmesi,

➤ 8 inci maddesinin, (2) ve (3) numaralı fıkrasındaki "gönderici" ifadesi ile satıcı ve alıcının dışında başka bir kişinin bulunduğu izlenimi oluşturduğundan, uygulamada ortaya çıkabilecek tereddütleri önlemek amacıyla "hizmet sağlayıcı" olarak değiştirilmesi,

➤ "Ön belge almadan dolayı sorumluluk" başlıklı 9 uncu maddesi; teknik olarak 5651 sayılı Kanun'da düzenlenmesi daha uygun olacağından ve bu Kanun'da da bu yönde bir düzenleme çalışması yapıldığından, kanunların bütünlüğünü sağlamak ve hukuk tekniği bakımından Tasarı metninden çıkarılması suretiyle,

➤ Ticaretin geliştirilmesi amacıyla; satıcı veya kullanıcılar tarafından, aracı hizmet sağlayıcıların sağladığı platformlar aracılığıyla gerçekleşen mal ve hizmetlerin satışının, üçüncü kişilerin haklarını ihlal etmesi veya hukuka aykırı bir duruma sebebiyet vermesi durumlarında; platformu sağlayan aracı hizmet sağlayıcıların, ürünün/hizmetin satışının veya yayımlanmasının hak ihlali yaratıp yaratmadığını araştırması veya hukuka aykırı olup olmadığını tespit etmesi, uygulamada mümkün olamayacağından ve bu durumlarda haklarının ihlâl edildiğini iddia eden kişilerin meri mevzuat hükümlerine göre hareket edebilecekleri gerçeği de göz önüne alınarak aracı hizmet sağlayıcıların, içerikten doğrudan sorumlu tutulmaması ve uygulamada tereddütlerin yaşanmaması için bu yönde hüküm (1) numaralı fıkra olarak ve aracı hizmet sağlayıcıların yükümlülükleri, hizmet sağlayıcıların yükümlülüğünden farklı düzenlenmesi gerektiğinden bu konuda Bakanlığa esnek düzenleme yetkisi sağlanmasını teminen diğer bir hükmün (2) numaralı fıkra olarak "Aracı hizmet sağlayıcıların yükümlülükleri" başlığı altında yeni 9 uncu madde olarak metne dahil edilmesi suretiyle,

➤ 10 uncu maddesinin (1) numaralı fıkrasına "hizmet sağlayıcı" ibaresinden sonra gelmek üzere " ve aracı hizmet sağlayıcı" ibaresi eklenmesi suretiyle,

➤ 11 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına; elektronik ticaretin, Ülkemizde tüketici hakları gözetilerek geliştirilmesi ve sektörde faaliyet gösteren firmalar arasında rekabetçi bir ortam oluşturularak hizmet kalitesinin artırılması için Bakanlığa, ticareti geliştirmek amacıyla gerekli tedbirleri alma ve denetim yapması yetkisini sağlamak amacıyla "bu Kanunun uygulanması" ifadesinden sonra gelmek üzere " ve elektronik ticaretin gelişimiyle" ibaresi eklenmesi suretiyle,

➤ 12 nci maddesinin;

■ (1) numaralı fıkrasının a), b) ve c) bentlerinde yer alan "hizmet sağlayıcılara" ibaresinden sonra "ve aracı hizmet sağlayıcılara" ibaresi eklenmesi,

■ (3) numaralı fıkrası; Tasarıda yer alan bazı yükümlülüklere aykırı hareket edilmesi halinde uygulanacak idari para cezalarının verilmesi ile ilgili olarak uygulamada sıkıntı yaşanmaması amacıyla, idari para cezalarını verme yetkisinin, merkezde Bakanlığın ilgili genel müdürlüğüne, taşrada ise Bakanlığın il müdürlüklerine devredilebileceğine ilişkin bir hükmün eklenmesi suretiyle,

➤ 2011 yılında yürürlüğe giren KHK'larla yapılan bakanlık isimleri değişiklikleri doğrultusunda; 13 üncü maddesinde yer alan; "Ulaştırma Bakanlığı" "Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı", "Dış Ticaret Müsteşarlığı" "Ekonomi Bakanlığı" olarak redakte edilmek, "Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ile diğer kurum ve kuruluşların" ibaresi "Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun" olarak değiştirilmesi ve fıkra sonunda yer alan "ve yürürlüğe konulur" ibaresinin metinden çıkarılması suretiyle,

➤ 14 üncü maddesinin;

■ (1) numaralı fıkrasında düzenlenen husus 3/6/2011 tarihli ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnemenin 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrasının f) bendiyle düzenlendiğinden Tasarı metninin bu yöndeki hükmünün madde metninden çıkarılması,

■ Tasarıyla uyumlu olacak şekilde (2) numaralı fıkrası ile değiştirilen 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 50 nci maddesinin (5) numaralı fıkrası, işletmecilerle aboneler arasındaki faaliyetleri düzenlediğinden, fıkranın birinci cümlesinin başına "işletmeciler tarafından" ibaresi eklenmesi; içeriği eklenen (7) numaralı fıkrada düzenlendiğinden, son cümlesinin metinden çıkarılması ve sektörden gelen talepler doğrultusunda, abone ve kullanıcıların iletişim bilgilerinin, bir ürünün satılması ya da bir hizmetin sağlanması sırasında, "bu tür iletilerin gönderileceğine dair bilgilendirilerek edinilmiş olması halinde", önceden izin alınmaksızın aynı veya benzer ürün veya hizmetlerle ilgili haberleşme yapılabilmesini teminen Tasarı'nın maddeleriyle uyum sağlamak amacıyla (5) numaralı fıkradan sonra gelmek üzere (6) numaralı fıkra olarak; alıcı ve kullanıcıların verdikleri izni geri alma hakkını kolay ve ücretsiz sağlamalarına yönelik bir hüküm ise (7) nci fıkra olarak metne eklenmesi,

■ 5809 sayılı Kanun'un 50 nci maddesinin (5) numaralı fıkrasındaki fiil mevcut düzenlemelerde yaptırıma bağlandığından (3) numaralı fıkrası madde metninden çıkarılması suretiyle,

- Geçici 1 inci maddesi aynen,
  - Yürürlük maddesini düzenleyen 15 inci maddesindeki "altı ay" ibaresi sektörden gelen talepler doğrultusunda, sektörün, gerekli alt yapıyı hazırlamasını teminen 1/1/2013 olarak değiştirilmesi suretiyle,
  - Yürütme maddesini düzenleyen 16 ncı maddesi aynen,
- kabul edilmiştir.

Raporumuz; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına saygı ile arz olunur.

Başkan
Mehmet Erdoğan
Gaziantep

Üye
Ali Ercoşkun
Bolu

Üye
Mustafa Öztürk
Bursa

Üye
Ümit Özgümüş
Adana

Üye
Emin Haluk Ayhan
Denizli

ALT KOMİSYON METNİ

**ELEKTRONİK TİCARETİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA
KANUN TASARISI**

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, elektronik ticarete ilişkin esas ve usûlleri düzenlemektir.

(2) Bu Kanun, ticarî iletişimi, hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcıların sorumluluklarını, elektronik iletişim araçlarıyla yapılan sözleşmeler ile elektronik ticarete ilişkin bilgi verme yükümlülüklerini ve uygulanacak yaptırımları kapsar.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Elektronik ticaret: Fizikî olarak karşı karşıya gelmeksizin, elektronik ortamda gerçekleştirilen çevrim içi iktisadi ve ticarî her türlü faaliyeti,

b) Ticarî iletişim: Alan adları ve elektronik posta adresi dışında, meslekî veya ticarî faaliyet kapsamında kazanç sağlamaya yönelik olarak elektronik ticarete ilişkin her türlü iletişimi,

c) Ticarî elektronik ileti: Telefon, çağrı merkezleri, faks, otomatik arama makineleri, akıllı ses kaydedici sistemler, elektronik posta, kısa mesaj hizmeti gibi vasıtalar kullanılarak elektronik ortamda gerçekleştirilen ve ticarî amaçlarla gönderilen veri, ses ve görüntü içerikli iletileri,

ç) Hizmet sağlayıcı: Elektronik ticaret faaliyetinde bulunan gerçek ya da tüzel kişileri,

d) Aracı hizmet sağlayıcı: Elektronik ticaret faaliyetlerini sürdürmeleri amacıyla kullanıcılarına elektronik iletişim araçları vasıtasıyla iletişim, sipariş verme, içerik ve ilan yayınlama, ödeme, tanıtım, pazarlama gibi hizmetleri sunan gerçek ve tüzel kişileri,

e) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,
ifade eder.

Bilgi verme yükümlülüğü

MADDE 3- (1) Hizmet sağlayıcı, elektronik iletişim araçlarıyla bir sözleşmenin yapılmasından önce;

a) Alıcıların kolayca ulaşabileceği şekilde ve güncel olarak tanıtıcı bilgilerini,

b) Sözleşmenin kurulabilmesi için izlenecek teknik adımlara ilişkin bilgileri,

c) Sözleşme metninin sözleşmenin kurulmasından sonra, hizmet sağlayıcı tarafından saklanıp saklanmayacağı ile bu sözleşmeye alıcının daha sonra erişiminin mümkün olup olmayacağı ve bu erişimin ne kadar süreyle sağlanacağına ilişkin bilgileri,

ç) Veri girişindeki hataların açık ve anlaşılır bir şekilde belirlenmesine ve düzeltilmesine ilişkin teknik araçlara ilişkin bilgileri,

d) Uygulanan gizlilik kuralları ve varsa alternatif uyuşmazlık çözüm mekanizmalarına ilişkin bilgileri,

sunar.

(2) Hizmet sağlayıcı, varsa mensubu olduğu meslek odası ile meslekle ilgili davranış kurallarını ve bunlara elektronik olarak ne şekilde ulaşılacağını belirtir.

(3) Tarafların tüketici olmadığı hâllerde birinci ve ikinci fıkralardaki düzenlemelerin aksi kararlaştırılabilir.

(4) Hizmet sağlayıcı, sözleşme hükümlerinin ve genel işlem şartlarının, alıcı tarafından saklanmasına imkân sağlar.

(5) Birinci ve ikinci fıkralar, münhasıran elektronik posta yoluyla veya benzeri bireysel iletişim araçlarıyla yapılan sözleşmelere uygulanmaz.

Sipariş

MADDE 4- (1) Elektronik iletişim araçlarıyla verilen siparişlerde aşağıdaki esaslar geçerlidir:

a) Hizmet sağlayıcı siparişin onaylanması aşamasında ve ödeme bilgilerinin girilmesinden önce, ödeyeceği toplam bedel de dâhil olmak üzere, sözleşmenin şartlarının alıcı tarafından açıkça görülmesini sağlar.

b) Hizmet sağlayıcı, alıcının siparişini aldığı gecikmeksizin elektronik iletişim araçlarıyla teyit eder.

c) Sipariş ve siparişin alındığının teyidi, tarafların söz konusu beyanlara erişiminin mümkün olduğu anda gerçekleşmiş sayılır.

(2) Hizmet sağlayıcı, sipariş verilmeden önce alıcıya, veri giriş hatalarını belirleyebilmesi ve düzeltebilmesi için uygun, etkili ve erişilebilir teknik araçları sunar.

(3) Tarafların tüketici olmadığı hâllerde birinci ve ikinci fıkralardaki düzenlemelerin aksi kararlaştırılabilir.

(4) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri ile ikinci fıkra, münhasıran elektronik posta yoluyla veya benzeri bireysel iletişim araçlarıyla yapılan sözleşmelere uygulanmaz.

Ticarî iletişime ilişkin esaslar

MADDE 5- (1) Ticarî iletişimde:

a) Ticarî iletişimin ve bu iletişimin adına yapıldığı gerçek ya da tüzel kişinin açıkça belirlenebilir olmasını sağlayan bilgiler sunulmalıdır.

b) İndirim ve hediye gibi promosyonlar ile promosyon amaçlı yarışma veya oyunların bu niteliği açıkça belirlenebilmeli, bunlara katılımın ve bunlardan faydalanmanın şartlarına kolayca ulaşılabilmesi ve bu şartlar açık ve şüpheye yer bırakmayacak şekilde anlaşılır olmalıdır.

Ticarî elektronik ileti gönderme şartı

MADDE 6- (1) Ticarî elektronik iletiler, alıcılara ancak önceden onayları alınmak kaydıyla gönderilebilir. Bu onay, yazılı olarak veya her türlü elektronik iletişim araçlarıyla alınabilir. Kendisiyle iletişime geçilmesi amacıyla alıcının iletişim bilgilerini vermesi halinde; temin edilen mal veya hizmetlere ilişkin değişiklik, kullanım ve bakıma yönelik ticarî elektronik iletiler için ayrıca onay alınmaz.

(2) Esnaf ve tacirlere önceden onay alınmaksızın ticarî elektronik iletiler gönderilebilir.

Ticarî elektronik iletinin içeriği

MADDE 7- (1) Ticarî elektronik iletinin içeriği alıcıdan alınan onaya uygun olmalıdır.

(2) İletide, hizmet sağlayıcının tanınmasını sağlayan bilgiler ile haberleşmenin türüne bağlı olarak telefon numarası, faks numarası, kısa mesaj numarası ve elektronik posta adresi gibi erişilebilir durumdaki iletişim bilgileri yer alır.

(3) İletide, haberleşmenin türüne bağlı olarak, iletinin konusu, amacı ve başkası adına yapılması hâlinde kimin adına yapıldığına ilişkin bilgilere de yer verilir.

Alıcının ticarî elektronik iletiyi reddetme hakkı

MADDE 8- (1) Alıcılar diledikleri zaman, hiçbir gerekçe belirtmeksizin ticarî elektronik iletileri almayı reddedebilir.

(2) Hizmet sağlayıcı ret bildirimiminin, elektronik iletişim araçlarıyla kolay ve ücretsiz olarak iletilmesini sağlamakla ve gönderdiği iletide buna ilişkin gerekli bilgileri sunmakla yükümlüdür.

(3) Talebin ulaşmasını müteakip hizmet sağlayıcı üç iş günü içinde alıcıya elektronik ileti göndermeyi durdurur.

Aracı hizmet sağlayıcıların yükümlülükleri

MADDE 9- (1) Aracı hizmet sağlayıcılar; hizmet sundukları elektronik ortamı kullanan gerçek ve tüzel kişiler tarafından sağlanan içerikleri kontrol etmekle, bu içerik veya içeriğe konu mal ve hizmetle ilgili hukuka aykırı bir faaliyetin ya da durumun söz konusu olup olmadığını araştırmakla yükümlü değildir.

(2) Bu Kanunun 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 inci maddelerinde düzenlenen yükümlülüklerin aracı hizmet sağlayıcılarına uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Kişisel verilerin korunması

MADDE 10- (1) Hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcı;

a) Bu Kanun çerçevesinde yapmış olduğu işlemler nedeniyle elde ettiği kişisel verilerin saklanması ve güvenliğinden sorumludur.

b) Kişisel verileri ilgili kişinin onayı olmaksızın üçüncü kişilere iletmez ve başka amaçlarla kullanamaz.

Bakanlık yetkisi

MADDE 11- (1) Bakanlık, bu Kanunun uygulanması ve elektronik ticaretin gelişimiyle ilgili her türlü tedbiri almaya ve denetimi yapmaya yetkilidir.

(2) Bakanlıkça görevlendirilen denetim elemanları, bu Kanun kapsamında Bakanlık yetkisine giren hususlarla ilgili olarak her türlü bilgi, belge ve defterleri istemeye, bunları incelemeye ve örneklerini almaya, ilgililerden yazılı ve sözlü bilgi almaya yetkili olup, ilgililer istenilen bilgi, belge ve defterler ile elektronik kayıtlarını, bunların örneklerini noksansız ve gerçeğe uygun olarak vermek, yazılı ve sözlü bilgi taleplerini karşılamak ve her türlü yardım ve kolaylığı göstermekle yükümlüdür.

Cezaî hükümler

MADDE 12- (1) Bu Kanunun;

a) 3 üncü maddesindeki yükümlülüklerle, 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki yükümlülüklerle, 6 ncı maddesinin birinci fıkrasına veya 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket eden hizmet sağlayıcılara ve aracı hizmet sağlayıcılara bin Türk lirasından beşbin Türk lirasına kadar,

b) 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendindeki veya aynı maddenin ikinci fıkrasındaki, 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki veya 7 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarındaki yükümlülüklerle aykırı hareket eden hizmet sağlayıcılara ve aracı hizmet sağlayıcılara bin Türk lirasından onbin Türk lirasına kadar,

c) 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendindeki, 8 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarındaki yükümlülüklerle aykırı hareket eden hizmet sağlayıcılara ve aracı hizmet sağlayıcılara ikibin Türk lirasından onbeşbin Türk lirasına kadar,

ç) 11 inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere ikibin Türk lirasından beşbin Türk lirasına kadar,

idari para cezası verilir.

(2) Bir defada birden fazla kimseye 6 ncı maddenin birinci fıkrasına aykırı olarak ileti gönderilmesi halinde birinci fıkranın (a) bendinde öngörülen idari para cezası on katına kadar artırılarak uygulanır.

(3) Bu maddede öngörülen idari para cezalarını verme yetkisi Bakanlığa aittir. Bu yetki, merkezde Bakanlığın ilgili genel müdürlüğüne, taşrada ise Bakanlığın il müdürlüklerine devredilebilir.

Yönetmelikler

MADDE 13- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler, Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ve Ekonomi Bakanlığı ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun görüşleri alınarak Bakanlık tarafından hazırlanır.

Değiştirilen mevzuat

MADDE 14- (1) 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 50 nci maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

"(5) İşletmeciler tarafından, abone ve kullanıcılarla, önceden izinleri alınmaksızın otomatik arama makineleri, faksılar, elektronik posta, kısa mesaj gibi elektronik haberleşme vasıtalarının kullanılması suretiyle pazarlama, siyasi propaganda veya cinsel içerik iletimi gibi maksatlarla istek dışı haberleşme yapılamaz."

"(6) İşletmeciler tarafından, abone ve kullanıcıların iletişim bilgilerinin, bir ürünün satılması ya da bir hizmetin sağlanması sırasında bu tür iletilerin gönderileceğine dair bilgilendirilerek edinilmiş olması halinde, önceden izin alınmaksızın aynı veya benzer ürün veya hizmetlerle ilgili pazarlama, tanıtım, değişiklik ve bakım hizmetleri için haberleşme yapılabilir.

(7) Abone ve kullanıcılara, iletilerin gönderilmesini istememe ve verdikleri izni geri alma hakkı kolay ve ücretsiz bir şekilde sağlanır."

Onay alınarak oluşturulan veri tabanları

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, ticari elektronik ileti gönderilmesi amacıyla onay alınarak oluşturulmuş olan veri tabanları hakkında 6 ncı maddenin birinci fıkrası uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 15- (1) Bu Kanun 1/1/2013 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Komisyonu Raporu**

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,

2/5/2012

Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

Esas No: 1/488

Karar No: 7

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca, 21/10/2011 tarihinde İttüzüğün 77 nci maddesi uyarınca yenilenen ve Başkanlıkça 25/10/2011 tarihinde tali komisyon olarak Adalet, Avrupa Birliği Uyum ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonlarına, esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen 1/488 esas numaralı "Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı"; Komisyonumuzun 18/1/2012 tarihinde Hükümeti temsilen Adalet Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri Kurumu, Avrupa Birliği Bakanlığı ve ilgili sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımlarıyla yaptığı, 24 üncü Dönem 2 nci Yasama Yılıının 4 üncü Birleşiminde incelenip görüşülmüştür. Tasarının geneli üzerindeki görüşmeleri müteakiben verilen önerge doğrultusunda, Tasarının daha ayrıntılı bir şekilde incelenbilmesini teminen bir Alt Komisyon kurulmasına karar verilmiştir.

20. yüzyılın ortalarından itibaren kullanılmaya ve gelişmeye başlayan bilgi ve iletişim teknolojileri modern bireyin günlük hayatını çepeçevre kuşatmış bulunmaktadır. Başta bilgisayarlar olmak üzere, internete bağlanabilen cep telefonları, bankamatikler, internet üzerinden gerçekleştirilebilen bankacılık işlemleri ve çeşitli kamu hizmetlerinin bilişim ağları üzerinden verilebilmesi, modern hayatta insanlığın yaşamını kolaylaştırmak için çok büyük imkânlar sunmaktadır. Bilgi teknolojisinin gelişmesiyle birlikte hukukun tüm dallarını ilgilendiren yepyeni kavramlar ortaya çıkmıştır. Hukukun tüm dallarını ilgilendiren bu yeni kavramlar, hukuk alanında mevcut mevzuatla çözümlenemeyen, yeni sorunların ortaya çıkmasına da neden olmaktadır. Bilişim teknolojileri ve sunduğu hizmetler uluslararası toplumu etkilediğinden modern dünyadaki ülkeler ve uluslararası örgütler, bu alanda işbirliğine gitmektedir. Bu sorunların çözümlenmesi için gerek Avrupa Birliği gerekse diğer ülkelerde yasal düzenlemeler yapılmıştır.

Avrupa Birliğinin, 8/6/2000 tarihli ve 2000/31/EG Bilgi Toplumu Hizmetlerinin, Özellikle Elektronik Ticaretin Ortak Pazardaki Bazı Yönleri Hakkında Direktifi ile 1997/66 ile 2002/58 sayılı Elektronik İletişimde Kişisel Verilerin İzlenmesi ve Gizliliğinin Korunması Direktifi, üye ülkeler için konu ile ilgili birtakım yükümlülükler öngörmektedir.

Bilgi toplumu ve elektronik ticarete ilişkin diğer kanunlarda düzenlenmeyen hususların düzenlenmesi, söz konusu direktifler ile mevzuatımız arasında uyumun sağlanması ve özellikle istenmeyen elektronik postalarla ilgili olarak düzenleme yapılması amacıyla Tasarının hazırlanması ihtiyacı hasıl olmuştur.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

- Elektronik ticaretin yaygınlaştırılması için elektronik ortamda işlem yapan kimselerin güveninin sağlanmasına yönelik elektronik ticaretle uğraşanlar için güvenin ve şeffaflığın sağlanması amacıyla birtakım yükümlülüklerin,

- Sözleşmenin sonradan erişilebilir kılınması ve hataların sonradan düzeltilmesine imkân verilmesine ilişkin yükümlülüklerin,

- Bilgi toplumu ve elektronik ticaretin gereği olan hususların tanımlanması ile elektronik ticaret ve bilgi toplumu hizmetlerine ilişkin diğer kanunlarda düzenlenmeyen hususların,

- Elektronik araçlarla yapılan sözleşmede bazı hususların sözleşme öncesinde ve sonrasında belli olmasını teminen Ülkemizde bulunan hizmet sağlayıcılar için belli yükümlülüklerin,

- Alıcının şartları daha sonra da düşünebilmesi ve kontrol edebilmesi, sözleşmenin kurulmasından sonra tek taraflı olarak sözleşme hükümlerinde değişikliğe gidilememesi amacıyla hizmet sağlayıcıya, alıcıya sözleşme öncesinde sunulmuş olan sözleşme hükümleri ve genel işlem şartlarının saklanması yükümlülüğünün,

- Alıcının siparişini elektronik araçlarla vermesi hâlinde, siparişin verilmesinden önce alıcının ödeyeceği toplam bedeli bilmesi ve sözleşmenin diğer şartlarını da görebilmesi ve yeniden inceleyebilmesi suretiyle siparişin niteliği ile imza attığı sözleşmenin içeriğini tam olarak öngörebilmesine ilişkin hükümlerin,

- Hizmet sağlayıcının, sipariş verilmesinden önce alıcıya, veri hatalarını belirleyebilme ve düzeltebilme imkânını sağlamakla yükümlü olmasının,

- Alıcının yanıtılmasını önlemek ve güvenini sağlamak amacıyla ticari iletişimi yapanların ya da adına yapılanların, kimliğinin belirlenebilir olmasının; alıcının ilgisinin çekilebilmesi için yapılan bazı teşviklerin nitelikleri, varsa ve sunuluyor ise promosyon, hediye ya da çekiliş gibi hususların da açık ve anlaşılabilir şekilde açıklanmasının,

- Elektronik ileti gönderilebilmesi için esnaf ve tacirler hariç, kişinin önceden rızasının alınmasının,

- Gönderilen elektronik iletide, göndericinin kimlik ve erişim bilgilerinin yer alması zorunluluğunun,

- Gerçek ve tüzel kişilerin diledikleri zaman, hiçbir gerekçe belirtmeksizin Tasarı kapsamındaki elektronik iletileri almaktan vazgeçebilmesinin; göndericinin, vazgeçme talebinin kendisine kolay bir yolla ve ücretsiz olarak iletilmesinin ve ayrıca, talebin alınmasını müteakip göndericinin derhâl bu talebin gereğini yapmasının,

- Elektronik ticaretin yapılması aşamalarında hizmet sağlayıcının elde ettiği verilerin saklanmasından ve güvenliğinden sorumlu olmasının,

- Elektronik ticaret nedeniyle elde edilmiş olan bilgilerin kişinin rızası olmaksızın üçüncü kişilere verilememesi ve başka amaçlarla kullanılmamasının,

- Kanun hükümlerine aykırılık halinde uygulanacak idarî para cezalarının,

- Elektronik Haberleşme Kanununda yapılan değişiklikle önceden izin alma sistemi benimsenmesinin,

öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Gaziantep Milletvekili Mehmet ERDOĞAN Başkanlığında, Bolu Milletvekili Ali ERCOŞKUN, Bursa Milletvekili Mustafa ÖZTÜRK, Adana Milletvekili Ümit ÖZGÜMÜŞ ve Denizli Milletvekili Emin Haluk AYHAN'dan oluşan Alt Komisyon; 25 Ocak, 1-16 Şubat 2012 ve 7-22 Mart 2012 tarihlerinde gerçekleştirdiği 5 alt komisyon toplantısında Adalet Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri Kurumu, Maliye Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, Rekabet Kurumu, PTT Genel Müdürlüğü, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Bilgi Üniversitesi, Bankalar Arası Kart Merkezi, Türkiye Bankalar Birliği, Türk Telekom Anonim Şirketi, Türkiye İhracatçılar Meclisi, TÜSİAD, MÜSİAD, İstanbul Ticaret Odası, TOBB, Elektronik Ticaret İşletmecileri Derneği, Ankara Ticaret Odası, Türkiye Sigorta Acenteleri Federasyonu, Çağrı Merkezleri Derneği, TEDER, Ankara Barosu, Türkiye Barolar Birliği, Euromessage, Doğrudan Pazarlama İşletmecileri Derneği (DPİD), AVEA İletişim Hizmetleri A.Ş, YASED, Türkiye Beyaz Ay Derneği ve MOBİLSAD temsilcilerinin katılımlarını da sağlamak suretiyle yapmış olduğu kapsamlı çalışmalar sonucunda, Komisyonunda yapılan değerlendirmeleri de dikkate alarak çalışmalarını tamamlamıştır. Alt Komisyon çalışmaları sonucu hazırlanan rapor ve metin Komisyonumuza sunulmuştur.

Bu defa Komisyonumuzun 18/4/2012 tarihindeki 6 ncı ve 2/5/2012 tarihindeki 8 inci Birleşiminde; Alt Komisyon tarafından yürütülen çalışmalar sonucunda hazırlanan Alt Komisyon raporu ve metni, Hükümeti temsilen Adalet Bakanlığı ile beraberinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri Kurumu, Maliye Bakanlığı, Rekabet Kurumu, PTT Genel Müdürlüğü, Türkiye Bankalar Birliği, Türk Telekom Anonim Şirketi, TOBB, Türkiye Barolar Birliği, YASED ve MOBİLSAD temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür. Komisyonunda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Alt komisyonunda tüm grupların örnek bir çalışma sergilediği ve sektörün de etkin katılımı ile Tasarının olgunlaştırıldığı,

- Başta bilgisayar teknolojisi olmak üzere, bilim ve teknoloji alanındaki hızlı ilerlemeye paralel olarak bazı özel alanlarda da yasal düzenlemeler yapılmasının zorunluluk olduğu,

- Ülkemizin 35 milyon internet kullanıcısıyla dünyada 12'nci sırada bulunduğu ve 2011 yılında oransal olarak Hindistan'dan sonra dünyada en hızlı büyüyen 2'nci e-ticaret pazarı olduğu,

- Dünyada önemli pazar paylarına sahip şirketlerin ülkemizde, e-ticaret yatırımlarını artırması sonucu, 2010 ve 2011 yıllarında ülkemiz e-ticaret sektörüne yaklaşık 750 milyon dolar tutarında doğrudan yabancı yatırım girişi olduğu,

- İstenmeyen elektronik iletilerin hem vatandaşların hem de servis sağlayıcıların zaman ve kaynak kaybına neden olduğu,

- Düzenlemenin iç ve dış ticarete ekonomik etkilerinin ne olabileceğine dair yeterince bilgi bulunmadığı,

- Yurt dışı ile yapılacak elektronik ticarete ilişkin hususlarda açıklık bulunmadığı,

-Tasarıyla amaçlananın, elektronik ticareti güvenli hâle getirmek suretiyle 23 milyar TL geliri daha da artırmak olduğu,

- Tasarıda öngörülen sistemle, istenmeyen elektronik iletilerin yurt dışından gönderileceği, bu durumun da gelir ve verginin yurt dışına transfer edilmesi anlamına geleceği,

- Bu iletileri göndermek isteyenlerin bu verileri yurt dışına aktaracakları, kontrolsüz ve regüle edilmeyen bu aktarımın Devletin güvenliğini de tehdit edebileceği,

- Önceden onay alınması sisteminin kabulünün elektronik ticareti daraltabileceği, tüketicilerin kendilerinin arayıp bulamadığı ürünlere ulaşabilme şanslarının engellendiği,

- Yurt dışına kayacak kaygılarının yerinde olmadığı, yasadışı faaliyetle yurt dışından ileti göndermek isteyenlerin bunu her şekilde yapabileceği, filtrelemelerle, güvenlik tedbirleriyle bunun da önüne geçilmesi gerektiği,

- Kişilerin yıllık gelirlerinin yüzde kaçını elektronik ticarete ayırdığına ilişkin olarak otuz ülkede yapılan araştırmada; kişilerin yıllık gelirlerinin elektronik ticarete ayırdıkları bölümlerin içinde buldukları ülkenin refah düzeyi ve teknolojik altyapısının gelişmişliğiyle doğru orantılı olmadığı tespit edildiği, bireylerin elektronik ticarete ilişkin olarak duydukları kaygıların genellikle malı teslim alıp almayacaklarına, kredi kartı bilgilerinin dolandırıcılık veya başka amaçlarla ele geçirilip geçirilmeyeceğine ilişkin hususların daha çok dikkate alındığı,

- Her bireyin günlük yüzlerce iletiyi okuyup reddetmesini benimsemek yerine önceden onay sisteminin, tüketici hakları açısından daha uygun olduğu,

- İnsanların sağlıklı haberleşmesinde kamu yararının bulunduğu, iletişim hakkının istenmeyen iletiler nedeniyle sağlıklı bir şekilde kullanmadığı, Tasarıyla bu durum engelleneceğinden düzenlemenin son derece yerinde olduğu,

- Tasarının gerek Bakanlıktaki hazırlık ve gerekse Komisyon görüşmelerinde sektörün görüşlerini olarak oluşturulduğu bu haliyle düzenlemenin elektronik ticaretin önünü açacağı,

- Tasarının elektronik ticareti düzenlerken tüketicinin korunması esasını da benimsendiği,

- İlegal ticaret yapan kişilerin opt-in ya da opt-out hangi kural getirilirse getirilsin yurt dışına kaçacakları,

- Yurt dışından ileti gönderilmesiyle Devlet güvenliğinin tehlikede olmadığı, Devlet güvenliğinin tehlikeye düşmesinin nedeninin veri güvenliğinin sağlanamaması olduğu,

- Abonelik tesisinde, "reddetme hakkının" getirilmesi ile "soft opt-in" uygulamasının alanının daralacağı,

- Elektronik ticarete hukuki zeminin sağlam bir şekilde oluşturulması gerektiği, cep telefonu ya da elektronik postanın kişilerin özel hayatının bir parçası olduğu,

- Tasarının 14 üncü maddesi ile iletişim çağında siyasi propagandanın sınırlandırılmasının siyasetçinin alanını olumsuz etkileyeceği, milletvekillerinin Tasarının yasalaşmasıyla seçmenleri ile elektronik haberleşmesinin engelleneceği ve bu kapsamda siyasilerde, toplu SMS ler gönderemeyeceği endişesinin oluştuğu,

şeklindeki görüş ve eleştirileri müteakip, Hükümet tarafından yapılan tamamlayıcı açıklamalarda;

- Avrupa Birliği'nin ilgili müktesebatının bazı hükümlerine daha önce yürürlüğe giren kanunlarda yer verildiğinden, Tasarıyla sadece diğer kanunlarda düzenlenmeyen elektronik ticarete ilişkin ana ilkelerin düzenlenerek devam eden sorunların da çözüme kavuşturulmasının amaçlandığı,

- Tasarının amaçlarından birisinin de Avrupa Birliği direktifleri ile mevzuatımız arasında uyumun sağlanması olduğu,

- Diğer kanunlarda düzenlenen kavram ve müesseselerin yeniden tanımlanmadığı,

- Tasarı hazırlanırken istenmeyen maillerin engellenmesi ancak bunların ticaretin gelişmesinin önüne geçmemesinin göz önünde bulundurulduğu, bu haliyle düzenlemenin bir denge taslağı olduğu,

- Tasarıyla öngörülen sistemin elektronik ticareti daraltmayacağı, düzenlemenin elektronik ticarete "güvenilirlik" niteliği kazandıracağı ve sektörün önünü açacağı,

- Tasarıyla öngörülen sistemin tüketiciyi koruduğu, alt komisyon çalışmalarıyla "soft-in"e yakın bir sistem öngörüldüğü,

- Ülkemizde veri güvenliğinin olmadığı ve kişisel bilgilerin hemen her işlemde alındığı, bu sebeple cezaların öngörülmediği fakat reklamın serbest olduğu bir sistemin öngörülmesinin mevcut durumun devamı niteliğinde olacağı,

- Türkiye'deki kurulu şirket sayısının 1 milyona yakın olduğu gerçeği de dikkate alındığında her bireye günlük yüzlerce ileti gönderileceği, kişilerin bunlara tek tek cevap vermesini beklenemeyeceği, bu sebeple "önceden onay alınmak kaydıyla" cümlesinin muhafaza edilmesi gerektiği,

- "Opt-out" sisteminin benimsenmesinin sektöre birtakım ilave külfetler getireceği, bunun için bir veri bankası oluşturulması ve her "istemiyorum" seçiminin bu sisteme kaydedilmesi, reklamların kategorize edilmesi ve cezaı yaptırımların düzenlenmesi gerektiği,

- 5809 sayılı Kanunda düzenlenen hususun, işletmecilerin kendi sundukları hizmetlere ilişkin göndereceği mesajlar olduğu, özellikle iletişim gibi 20-30 milyon veriyi elinde bulunduran GSM operatörünün ya da bir işletmecinin siyasete müdahalesinin engellenmek istendiği,

- İşletmecilerin kendi sundukları hizmetlere ilişkin olarak abone ve kullanıcılarıyla siyasi propaganda yapmalarının yasaklandığı, siyasilerce gönderilmek istenen toplu SMS lerce işletmelerin hizmeti kendilerinin sunmadığı sadece aracılık hizmeti verdiği,

- Genel olarak siyasi propagandanın, 298 sayılı Kanunun 55/B maddesinde düzenlendiği, Tasarıyla getirilen hükmün, siyasete dışarıdan herhangi bir müdahalenin yapılmasını önlemek amacıyla öngörüldüğü ve 5809 sayılı Kanunda da bu hükmün yer aldığı,

ifade edilmiştir.

Komisyonumuz, görüşmeler sırasında Alt Komisyon metni esas alınmak suretiyle maddelerin görüşülmesine geçmiştir.

Alt Komisyon Metninin;

- 1 inci maddesi aynen,
- 2 nci maddesinin d) bendinde yer alan "aracı hizmet sağlayıcı" tanımı, anlamı daha iyi ifade etmek amacıyla "d) Aracı hizmet sağlayıcı: Başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına, elektronik ticaret ortamını sağlayan gerçek ve tüzel kişileri," olarak değiştirilmesi suretiyle,
- 3 üncü ve 4 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası redaksiyona tabi tutulması suretiyle,
- 5 inci, 6 ncı, 7 nci, ve 8 inci maddesi aynen.
- 9 uncu maddesi redaksiyona tabi tutulması suretiyle,
- 10 uncu, 11 inci, 12 nci ve 13 üncü maddesi aynen,
- Çerçeve 14 üncü maddesiyle değiştirilen 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 50 inci maddesinin,

■ (5) numaralı fıkrasında değişiklik öngören hüküm; 5809 sayılı Kanunun işletmecilerin kendi sundukları hizmetlere ilişkin ileti gönderilmesini kapsaması sebebiyle anlama açıklık kazandırmak amacıyla, bu fıkradaki "İşletmeciler tarafından" ibaresinden sonra gelmek üzere "sundukları hizmetlere ilişkin olarak" ibaresinin eklenmesi; işletmecilerin sundukları hizmetlere ilişkin olarak abone ve kullanıcılarıyla siyasi propaganda içerikli haberleşme yapamayacaklarına ilişkin hükmün ayrı bir cümlede düzenlenmesi ve tekrar niteliğinde bulunduğundan cümle sonunda yer alan "istek dışı" ibaresinin madde metninden çıkarılması suretiyle,

■ (5) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen (6) numaralı fıkrasının; işletmecilerle tüketiciler arasında abonelik sözleşmesi yapılması aşamasında tüketiciye reddetme hakkının sağlanmasını teminen ve 5809 sayılı Kanunun kavram bütünlüğüne uygun olarak fıkranın "(6) İşletmeciler tarafından, abone ve kullanıcıların iletişim bilgilerinin bir mal ya da hizmetin sağlanması sırasında bu tür haberleşmenin yapılacağına dair bilgilendirilerek ve reddetme imkanı sağlanarak edinilmiş olması halinde, abone ve kullanıcılarla önceden izin alınmaksızın aynı veya benzer mal ya da hizmetlerle ilgili pazarlama, tanıtım, değişiklik ve bakım hizmetleri için haberleşme yapılabilir." şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

■ Yeni eklenen (7) numaralı fıkrasının; 5809 sayılı Kanundaki kavram bütünlüğüne uygun olarak "iletilerin gönderilmesini istememe" ifadesi "bu tür haberleşme yapılmasını reddetme" olarak değiştirilmesi suretiyle,

- Geçici 1 inci maddesi aynen,
- Yürürlük maddesini düzenleyen 15 inci maddesi ile yürütme maddesini düzenleyen 16 ncı maddesi aynen,

kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mahmut Mücahit Fındıklı</i>	<i>Hüseyin Üzülmöz</i>	<i>İbrahim Halil Mazıcıoğlu</i>
Malatya	Konya	Gaziantep
Kâtip	Üye	Üye
<i>İlknur Denizli</i>	<i>Osman Aydın</i>	<i>Ali Ercoşkun</i>
İzmir	Aydın	Bolu
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Öztürk</i>	<i>Hüseyin Filiz</i>	<i>Emin Haluk Ayhan</i>
Bursa	Çankırı	Denizli
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Erdoğan</i>	<i>Orhan Karasayar</i>	<i>Metin Külünk</i>
Gaziantep	Hatay	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Nureddin Nebati</i>	<i>Mehmet Ali Susam</i>	<i>Alim Işık</i>
İstanbul	İzmir	Kütahya
	Üye	
	<i>Ömer Selvi</i>	
	Niğde	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

ELEKTRONİK TİCARETİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN TASARISI

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, elektronik ticarete ve bu Kanunda yer alan bilgi toplumu hizmetlerine ilişkin esas ve usûlleri düzenlemektir.

(2) Bu Kanun, ticarî iletişimi, elektronik iletişim araçlarıyla yapılan sözleşmeler ile elektronik ticarete ilişkin bilgi verme yükümlülüklerini ve uygulanacak yaptırımları kapsar.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Bakanlık: Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,
b) Bilgi toplumu hizmetleri: Fizikî olarak karşı karşıya gelmeksizin, bedelli ya da bedelsiz olarak elektronik ortamda yerine getirilen çevrim içi hizmetleri,

c) Elektronik ileti: Telefon, faks, otomatik arama makineleri, elektronik posta, kısa mesaj hizmeti gibi vasıtalar kullanılarak elektronik ortamda gerçekleştirilen ve doğrudan pazarlama, reklam, tanıtım, promosyon, yardım ve bağış toplama, araştırma, inceleme, propaganda veya cinsel içerik iletimi gibi amaçlarla gönderilen veri, ses ve görüntü içerikli iletileri,

ç) Elektronik ticaret: Fizikî olarak karşı karşıya gelmeksizin, elektronik ortamda gerçekleştirilen ticarî faaliyetleri,

d) Hizmet sağlayıcı: Bilgi toplumu hizmeti sağlayan gerçek ya da tüzel kişileri,

e) Ticarî iletişim: Alan adları ve elektronik posta adresi dışında meslekî veya ticarî faaliyet kapsamında kazanç sağlamaya yönelik olarak elektronik ticarete ilişkin her türlü iletişimi, ifade eder.

Bilgi verme yükümlülüğü

MADDE 3- (1) Hizmet sağlayıcı, elektronik iletişim araçlarıyla bir sözleşmenin yapılmasından önce;

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

ELEKTRONİK TİCARETİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN TASARISI

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, elektronik ticarete ilişkin esas ve usûlleri düzenlemektir.

(2) Bu Kanun, ticarî iletişimi, hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcıların sorumluluklarını, elektronik iletişim araçlarıyla yapılan sözleşmeler ile elektronik ticarete ilişkin bilgi verme yükümlülüklerini ve uygulanacak yaptırımları kapsar.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Elektronik ticaret: Fizikî olarak karşı karşıya gelmeksizin, elektronik ortamda gerçekleştirilen çevrim içi iktisadi ve ticarî her türlü faaliyeti,
b) Ticarî iletişim: Alan adları ve elektronik posta adresi dışında, meslekî veya ticarî faaliyet kapsamında kazanç sağlamaya yönelik olarak elektronik ticarete ilişkin her türlü iletişimi,

c) Ticarî elektronik ileti: Telefon, çağrı merkezleri, faks, otomatik arama makineleri, akıllı ses kaydedici sistemler, elektronik posta, kısa mesaj hizmeti gibi vasıtalar kullanılarak elektronik ortamda gerçekleştirilen ve ticarî amaçlarla gönderilen veri, ses ve görüntü içerikli iletileri,

ç) Hizmet sağlayıcı: Elektronik ticaret faaliyetinde bulunan gerçek ya da tüzel kişileri,

d) Aracı hizmet sağlayıcı: Başkalarına ait iktisadi ve ticarî faaliyetlerin yapılmasına, elektronik ticaret ortamını sağlayan gerçek ve tüzel kişileri,

e) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını, ifade eder.

Bilgi verme yükümlülüğü

MADDE 3- (1) Hizmet sağlayıcı, elektronik iletişim araçlarıyla bir sözleşmenin yapılmasından önce;

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

a) Ticarî ve meslekî faaliyetlerine ilişkin bir sicil numarası, böyle bir sicil numarası yoksa kendisinin tanınmasını sağlayacak diğer bilgileri,

b) Sözleşmenin kurulabilmesi için izlenecek teknik adımlara ilişkin bilgileri,

c) Sözleşme metninin sözleşmenin kurulmasından sonra, hizmet sağlayıcı tarafından saklanıp saklanmayacağı ile bu sözleşmeye alıcının erişiminin mümkün olup olmayacağı ve bu erişimin ne kadar süreyle sağlanacağına ilişkin bilgileri,

ç) Veri girişindeki hataların açık ve anlaşılır bir şekilde belirlenmesine ve düzeltilmesine ilişkin teknik araçlara ilişkin bilgileri,

d) Uygulanan gizlilik kuralları ve varsa alternatif uyumsuzluk çözüm mekanizmalarına ilişkin bilgileri, sunar.

(2) Hizmet sağlayıcı, varsa mensubu olduğu meslek odası ile meslekle ilgili davranış kurallarını ve bunlara elektronik olarak ne şekilde ulaşılabileceğini belirtir.

(3) Tarafların tüketici olmadığı hâllerde birinci ve ikinci fıkralardaki düzenlemelerin aksi kararlaştırılabilir.

(4) Hizmet sağlayıcı, sözleşme hükümlerinin ve genel işlem şartlarının, alıcı tarafından saklanmasına imkân sağlar.

(5) Birinci ve ikinci fıkralar, münhasıran elektronik posta yoluyla veya benzeri bireysel iletişim araçlarıyla yapılan sözleşmelere uygulanmaz.

Sipariş

MADDE 4- (1) Alıcının, siparişini elektronik iletişim araçlarıyla vermiş olması hâlinde aşağıdaki esaslar geçerlidir:

a) Hizmet sağlayıcı, siparişin onaylanması aşamasında ve ödeme bilgilerinin girilmesinden önce, ödeyeceği toplam bedel de dâhil olmak üzere, sözleşmenin şartlarının alıcı tarafından açıkça görülmesini sağlar.

b) Hizmet sağlayıcı, alıcının siparişini aldığını gecikmeksizin elektronik iletişim araçlarıyla teyit eder.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

a) Alıcıların kolayca ulaşabileceği şekilde ve güncel olarak tanıtıcı bilgilerini,

b) Sözleşmenin kurulabilmesi için izlenecek teknik adımlara ilişkin bilgileri,

c) Sözleşme metninin sözleşmenin kurulmasından sonra, hizmet sağlayıcı tarafından saklanıp saklanmayacağı ile bu sözleşmeye alıcının daha sonra erişiminin mümkün olup olmayacağı ve bu erişimin ne kadar süreyle sağlanacağına ilişkin bilgileri,

ç) Veri girişindeki hataların açık ve anlaşılır bir şekilde belirlenmesine ve düzeltilmesine ilişkin teknik araçlara ilişkin bilgileri,

d) Uygulanan gizlilik kuralları ve varsa alternatif uyumsuzluk çözüm mekanizmalarına ilişkin bilgileri, sunar.

(2) Hizmet sağlayıcı, varsa mensubu olduğu meslek odası ile meslekle ilgili davranış kurallarını ve bunlara elektronik olarak ne şekilde ulaşılabileceğini belirtir.

(3) Tarafların tüketici olmadığı hâllerde taraflar, birinci ve ikinci fıkralardaki düzenlemelerin aksini kararlaştırabilirler.

(4) Hizmet sağlayıcı, sözleşme hükümlerinin ve genel işlem şartlarının, alıcı tarafından saklanmasına imkân sağlar.

(5) Birinci ve ikinci fıkralar, münhasıran elektronik posta yoluyla veya benzeri bireysel iletişim araçlarıyla yapılan sözleşmelere uygulanmaz.

Sipariş

MADDE 4- (1) Elektronik iletişim araçlarıyla verilen siparişlerde aşağıdaki esaslar geçerlidir:

a) Hizmet sağlayıcı siparişin onaylanması aşamasında ve ödeme bilgilerinin girilmesinden önce, ödeyeceği toplam bedel de dâhil olmak üzere, sözleşmenin şartlarının alıcı tarafından açıkça görülmesini sağlar.

b) Hizmet sağlayıcı, alıcının siparişini aldığını gecikmeksizin elektronik iletişim araçlarıyla teyit eder.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

c) Sipariş ve siparişin alındığının teyidi, tarafların söz konusu beyanlara erişiminin mümkün olduğu anda gerçekleşmiş sayılır.

(2) Hizmet sağlayıcı, sipariş verilmeden önce alıcıya, veri giriş hatalarını belirleyebilmesi ve düzeltebilmesi için uygun, etkili ve erişilebilir teknik araçları sunar.

(3) Tarafların tüketici olmadığı hâllerde birinci ve ikinci fıkralardaki düzenlemelerin aksi kararlaştırılabilir.

(4) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri ile ikinci fıkra, münhasıran elektronik posta yoluyla veya benzeri bireysel iletişim araçlarıyla yapılan sözleşmelere uygulanmaz.

Ticarî iletişime ilişkin esaslar

MADDE 5- (1) Ticarî iletişimde:

a) Ticarî iletişimin ve bu iletişimin adına yapıldığı gerçek ya da tüzel kişinin açıkça belirlenebilir olmasını sağlayan bilgiler sunulmalıdır.

b) İndirim ve hediye gibi promosyonlar ile promosyon amaçlı yarışma veya oyunların bu niteliği açıkça belirlenebilmeli, bunlara katılımın ve faydalanmanın şartlarına kolayca ulaşılabilmesi ve bu şartlar açık ve şüpheye yer bırakmayacak şekilde anlaşılır olmalıdır.

Ticarî elektronik ileti gönderme şartı

MADDE 6- (1) Ticarî elektronik iletiler, alıcılara ancak önceden onayları alınmak kaydıyla gönderilebilir. Bu onay, yazılı olarak veya her türlü elektronik iletişim araçlarıyla alınabilir.

(2) Esnaf ve tacirlere önceden onay alınmaksızın ticarî elektronik iletiler gönderilebilir.

Ticarî elektronik iletinin içeriği

MADDE 7- (1) Ticarî elektronik iletinin içeriği alıcıdan alınan onaya uygun olmalıdır.

(2) İletide, göndericinin tanınmasını sağlayan bilgiler ile haberleşmenin türüne bağlı

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

c) Sipariş ve siparişin alındığının teyidi, tarafların söz konusu beyanlara erişiminin mümkün olduğu anda gerçekleşmiş sayılır.

(2) Hizmet sağlayıcı, sipariş verilmeden önce alıcıya, veri giriş hatalarını belirleyebilmesi ve düzeltebilmesi için uygun, etkili ve erişilebilir teknik araçları sunar.

(3) Tarafların tüketici olmadığı hâllerde taraflar, birinci ve ikinci fıkralardaki düzenlemelerin aksini kararlaştırabilirler.

(4) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri ile ikinci fıkra, münhasıran elektronik posta yoluyla veya benzeri bireysel iletişim araçlarıyla yapılan sözleşmelere uygulanmaz.

Ticarî iletişime ilişkin esaslar

MADDE 5- (1) Ticarî iletişimde:

a) Ticarî iletişimin ve bu iletişimin adına yapıldığı gerçek ya da tüzel kişinin açıkça belirlenebilir olmasını sağlayan bilgiler sunulmalıdır.

b) İndirim ve hediye gibi promosyonlar ile promosyon amaçlı yarışma veya oyunların bu niteliği açıkça belirlenebilmeli, bunlara katılımın ve bunlardan faydalanmanın şartlarına kolayca ulaşılabilmesi ve bu şartlar açık ve şüpheye yer bırakmayacak şekilde anlaşılır olmalıdır.

Ticarî elektronik ileti gönderme şartı

MADDE 6- (1) Ticarî elektronik iletiler, alıcılara ancak önceden onayları alınmak kaydıyla gönderilebilir. Bu onay, yazılı olarak veya her türlü elektronik iletişim araçlarıyla alınabilir. Kendisiyle iletişime geçilmesi amacıyla alıcının iletişim bilgilerini vermesi halinde; temin edilen mal veya hizmetlere ilişkin değişiklik, kullanım ve bakıma yönelik ticarî elektronik iletiler için ayrıca onay alınmaz.

(2) Esnaf ve tacirlere önceden onay alınmaksızın ticarî elektronik iletiler gönderilebilir.

Ticarî elektronik iletinin içeriği

MADDE 7- (1) Ticarî elektronik iletinin içeriği alıcıdan alınan onaya uygun olmalıdır.

(2) İletide, hizmet sağlayıcının tanınmasını sağlayan bilgiler ile haberleşmenin türüne bağlı

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

olarak telefon numarası, faks numarası, kısa mesaj numarası ve elektronik posta adresi gibi erişilebilir durumdaki iletişim bilgileri yer alır.

(3) İletide, haberleşmenin türüne bağlı olarak, iletinin konusu, amacı ve başkası adına yapılması hâlinde kimin adına yapıldığına ilişkin bilgilere de yer verilir.

Alıcının ticarî elektronik iletiyi reddetme hakkı

MADDE 8- (1) Alıcılar diledikleri zaman, hiçbir gerekçe belirtmeksizin ticarî elektronik iletileri almayı reddedebilir.

(2) Gönderici, ret bildiriminin, elektronik iletişim araçlarıyla kolay ve ücretsiz olarak iletilmesini sağlamakla ve gönderdiği iletide buna ilişkin gerekli bilgileri sunmakla yükümlüdür.

(3) Talebin ulaşmasını müteakip gönderici, üç iş günü içinde alıcıya elektronik ileti göndermeyi durdurur.

Ön belleğe almadan dolayı sorumluluk

MADDE 9- (1) Bilgi toplumu hizmetlerinden yararlananlar tarafından sağlanan bilgilerin bir iletişim ağında aktarımına aracılık eden hizmet sağlayıcıları, aşağıdaki bentlerde sayılan hususlara uymaları kaydıyla, sadece daha etkin bir aktarım amacıyla bu bilgilerin ön bellekte otomatik olarak ve geçici bir süreyle saklanmasından dolayı sorumlu tutulamaz.

a) Bu bilgilerde herhangi bir değişiklik yapmamış olması.

b) Bilgiye erişim ve bilgilerin güncellenmesi ile ilgili kurallara uyması.

c) Ön belleğe alma işlemi için teknolojik bir zorunluluk olarak verinin geçici süreyle elde edilmesi işlemi dışında iletişime hukuka aykırı olarak müdahale etmemesi.

ç) Bu bilgilerin asıl kaynağından kaldırıldığını veya idarî ya da adli bir yolla erişiminin engellenmesi kararı verildiğini öğrendiğinde, bu bilgileri gecikmeksizin ön bellekten kaldırması veya erişimi engellemesi.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

olarak telefon numarası, faks numarası, kısa mesaj numarası ve elektronik posta adresi gibi erişilebilir durumdaki iletişim bilgileri yer alır.

(3) İletide, haberleşmenin türüne bağlı olarak, iletinin konusu, amacı ve başkası adına yapılması hâlinde kimin adına yapıldığına ilişkin bilgilere de yer verilir.

Alıcının ticarî elektronik iletiyi reddetme hakkı

MADDE 8- (1) Alıcılar diledikleri zaman, hiçbir gerekçe belirtmeksizin ticarî elektronik iletileri almayı reddedebilir.

(2) Hizmet sağlayıcı ret bildiriminin, elektronik iletişim araçlarıyla kolay ve ücretsiz olarak iletilmesini sağlamakla ve gönderdiği iletide buna ilişkin gerekli bilgileri sunmakla yükümlüdür.

(3) Talebin ulaşmasını müteakip hizmet sağlayıcı üç iş günü içinde alıcıya elektronik ileti göndermeyi durdurur.

Aracı hizmet sağlayıcıların yükümlülükleri

MADDE 9- (1) Aracı hizmet sağlayıcılar, hizmet sundukları elektronik ortamı kullanan gerçek ve tüzel kişiler tarafından sağlanan içerikleri kontrol etmek, bu içerik ve içeriğe konu mal veya

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Kişisel verilerin korunması

MADDE 10- (1) Hizmet sağlayıcı;

a) Bu Kanun çerçevesinde yapmış olduğu işlemler nedeniyle elde ettiği kişisel verilerin saklanması ve güvenliğinden sorumludur.

b) Kişisel verileri ilgili kişinin onayı olmaksızın üçüncü kişilere iletemez ve başka amaçlarla kullanamaz.

Bakanlık yetkisi

MADDE 11- (1) Bakanlık, bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili her türlü tedbiri almaya ve denetimi yapmaya yetkilidir.

(2) Bakanlıkça görevlendirilen denetim elemanları, bu Kanun kapsamında Bakanlık yetkisine giren hususlarla ilgili olarak her türlü bilgi, belge ve defterleri istemeye, bunları incelemeye ve örneklerini almaya, ilgililerden yazılı ve sözlü bilgi almaya yetkili olup, ilgililer istenilen bilgi, belge ve defterler ile elektronik kayıtlarını, bunların örneklerini noksansız ve gerçeğe uygun olarak vermek, yazılı ve sözlü bilgi taleplerini karşılamak ve her türlü yardım ve kolaylığı göstermekle yükümlüdür.

Cezaî hükümler

MADDE 12- (1) Bu Kanunun;

a) 3 üncü maddesindeki yükümlülüklerle, 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki yükümlülüklerle, 6 ncı maddesinin birinci fıkrasına veya 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket eden hizmet sağlayıcılara bin Türk lirasından beşbin Türk lirasına kadar,

b) 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendindeki veya aynı maddenin ikinci fıkrasındaki, 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki veya 7 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarındaki yükümlülüklerle aykırı hareket eden hizmet sağlayıcılara bin Türk lirasından onbin Türk lirasına kadar,

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

hizmetle ilgili hukuka aykırı bir faaliyetin ya da durumun söz konusu olup olmadığını araştırmakla yükümlü değildir.

(2) Bu Kanunun 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 inci maddelerinde düzenlenen yükümlülüklerin aracı hizmet sağlayıcılarına uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Kişisel verilerin korunması

MADDE 10- (1) Hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcı;

a) Bu Kanun çerçevesinde yapmış olduğu işlemler nedeniyle elde ettiği kişisel verilerin saklanması ve güvenliğinden sorumludur.

b) Kişisel verileri ilgili kişinin onayı olmaksızın üçüncü kişilere iletemez ve başka amaçlarla kullanamaz.

Bakanlık yetkisi

MADDE 11- (1) Bakanlık, bu Kanunun uygulanması ve elektronik ticaretin gelişimiyle ilgili her türlü tedbiri almaya ve denetimi yapmaya yetkilidir.

(2) Bakanlıkça görevlendirilen denetim elemanları, bu Kanun kapsamında Bakanlık yetkisine giren hususlarla ilgili olarak her türlü bilgi, belge ve defterleri istemeye, bunları incelemeye ve örneklerini almaya, ilgililerden yazılı ve sözlü bilgi almaya yetkili olup, ilgililer istenilen bilgi, belge ve defterler ile elektronik kayıtlarını, bunların örneklerini noksansız ve gerçeğe uygun olarak vermek, yazılı ve sözlü bilgi taleplerini karşılamak ve her türlü yardım ve kolaylığı göstermekle yükümlüdür.

Cezaî hükümler

MADDE 12- (1) Bu Kanunun;

a) 3 üncü maddesindeki yükümlülüklerle, 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki yükümlülüklerle, 6 ncı maddesinin birinci fıkrasına veya 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket eden hizmet sağlayıcılara ve aracı hizmet sağlayıcılara bin Türk lirasından beşbin Türk lirasına kadar,

b) 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendindeki veya aynı maddenin ikinci fıkrasındaki, 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki veya 7 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarındaki yükümlülüklerle aykırı hareket eden hizmet sağlayıcılara ve aracı hizmet sağlayıcılara bin Türk lirasından onbin Türk lirasına kadar,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

c) 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendindeki, 8 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarındaki yükümlülüklere aykırı hareket eden hizmet sağlayıcılara ikibin Türk lirasından onbeşbin Türk lirasına kadar,

ç) 11 inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere ikibin Türk lirasından beşbin Türk lirasına kadar,

idarî para cezası verilir.

(2) Bir defada birden fazla kimseye 6 ncı maddenin birinci fıkrasına aykırı olarak ileti gönderilmesi halinde birinci fıkranın (a) bendinde öngörülen idarî para cezası on katına kadar artırılarak uygulanır.

(3) Bu madde hükümlerine göre idarî para cezası vermeye Bakanlık yetkilidir.

Yönetmelikler

MADDE 13- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler, Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ve ilgili diğer kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlık tarafından hazırlanır ve yürürlüğe konulur.

Değiştirilen mevzuat

MADDE 14- (1) 8/1/1985 tarihli ve 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının mülga (e) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"e) Elektronik ticarete ilişkin politikalar oluşturmak, elektronik ticaretin gelişmesine ve yaygınlaşmasına yönelik çalışmalar yapmak, ilgili kurumlarla işbirliği yapmak ve koordinasyonu sağlamak ve gerekli tedbirleri almak,"

(2) 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 50 nci maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(5) Abone ve kullanıcılarla, önceden izinleri alınmaksızın otomatik arama makineleri, fakslar, elektronik posta, kısa mesaj gibi elektronik haberleşme vasıtalarının kullanılması suretiyle doğrudan pazarlama, siyasi propaganda veya cinsel içerik iletimi gibi maksatlarla istek dışı haberleşme yapılamaz. Abone ve kullanıcılarla, verdikleri izni geri alma hakkı kolay ve ücretsiz bir şekilde sağlanır."

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

c) 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendindeki, 8 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarındaki yükümlülüklere aykırı hareket eden hizmet sağlayıcılara ve aracı hizmet sağlayıcılara ikibin Türk lirasından onbeşbin Türk lirasına kadar,

ç) 11 inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere ikibin Türk lirasından beşbin Türk lirasına kadar,

idarî para cezası verilir.

(2) Bir defada birden fazla kimseye 6 ncı maddenin birinci fıkrasına aykırı olarak ileti gönderilmesi halinde birinci fıkranın (a) bendinde öngörülen idarî para cezası on katına kadar artırılarak uygulanır.

(3) Bu maddede öngörülen idarî para cezalarını verme yetkisi Bakanlığa aittir. Bu yetki, merkezde Bakanlığın ilgili genel müdürlüğüne, taşrada ise Bakanlığın il müdürlüklerine devredilebilir.

Yönetmelikler

MADDE 13- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler, Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ve Ekonomi Bakanlığı ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun görüşleri alınarak Bakanlık tarafından hazırlanır.

Değiştirilen mevzuat

MADDE 14- (1) 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 50 nci maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

"(5) İşletmeciler tarafından, sundukları hizmetlere ilişkin olarak abone ve kullanıcılarla, önceden izinleri alınmaksızın otomatik arama makineleri, fakslar, elektronik posta, kısa mesaj gibi elektronik haberleşme vasıtalarının kullanılması suretiyle pazarlama veya cinsel içerik iletimi gibi maksatlarla haberleşme yapılamaz. İşletmeciler, sundukları hizmetlere ilişkin olarak abone ve kullanıcılarıyla siyasi propaganda içerikli haberleşme yapamazlar.

(6) İşletmeciler tarafından, abone ve kullanıcıların iletişim bilgilerinin bir mal ya da hizmetin sağlanması sırasında bu tür haberleşmenin yapılacağına dair bilgilendirilerek ve reddetme imkanı sağlanarak edinilmiş olması halinde, abone ve kullanıcılarla önceden izin alınmaksızın aynı veya benzer mal ya da hizmetlerle ilgili pazarlama, tanıtım, değişiklik ve bakım hizmetleri için haberleşme yapılabilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(3) 5809 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

"(6) Bu Kanunun 50 nci maddesinin beşinci fıkrasına aykırı hareket edenlere onbin Türk lirasından yüzbin Türk lirasına kadar idarî para cezası verilir."

Onay alınarak oluşturulan veri tabanları GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, ticarî elektronik ileti gönderilmesi amacıyla onay alınarak oluşturulmuş olan veri tabanları hakkında 6 ncı maddenin birinci fıkrası uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 15- (1) Bu Kanun yayımı tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(7) Abone ve kullanıcılara, bu tür haberleşme yapılmasını reddetme ve verdikleri izni geri alma hakkı kolay ve ücretsiz bir şekilde sağlanır."

Onay alınarak oluşturulan veri tabanları GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, ticarî elektronik ileti gönderilmesi amacıyla onay alınarak oluşturulmuş olan veri tabanları hakkında 6 ncı maddenin birinci fıkrası uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 15- (1) Bu Kanun 1/1/2013 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

M. Z. Çağlayan

Devlet Bakanı

S. A. Kavaf

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Ö. Dinçer

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Arınç

Devlet Bakanı

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

F. Çelik

Devlet Bakanı

C. Yılmaz

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

N. Çubukçu

Ulaştırma Bakanı V.

R. Akdağ

Sanayi ve Ticaret Bakanı

N. Ergün

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Babacan

Devlet Bakanı

F. N. Özak

Devlet Bakanı

E. Bağış

Adalet Bakanı

S. Ergin

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. Demir

Tarım ve Köyüşleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

T. Yıldız